

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

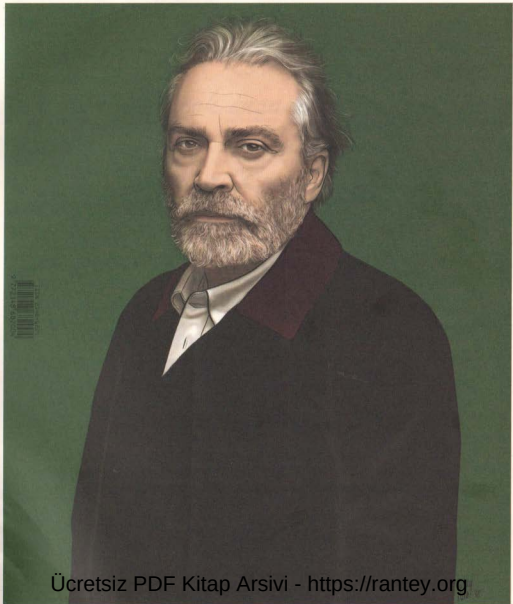
- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Fikir, Sanat ve Edebiyat Dergisi

KAFKAOKUR*

AYLIK EDEBİYAT DERGİSİ - SAYI 32 - YIL 5 - EKİM 2018 - 8 TL

*...ben edebiyattan ibaretim.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

HALUK BİLGİNER

Konu:

KAFKAOKUR

Fikir, Sanatve Edebiyat Dergisi
"...ben edebiyattan ibaretim."
Franz Kafka

Aylık Edebiyat Dergisi | Sayı 32 - Ekim 2018 - 8TL
kafkaokur.com - kafkaodukkan.com - instagramç kafkaokur - twitter/kafkaokurdergi

İmtiyaz Sahibi: Gökhan Demir • Yayın Yönetmeni: Gökhan Demir • Editör: Merve Özdoğru
Sanat Yönetmeni: Rabia Genç • Kapak: Tulay Palaz • Arka Kapak: Zühal Öztürk
Düzeltili: Fatih Cerrahoğlu • Yayın Danışmanı: Baran Güzel

Adres: Fırızağa Mah. Yeni Çarşı Cad. No:39/1 Beyoğlu, İstanbul
İletişim: okurtemsilcisi@kafkaokur.com

ISSN: 2148-6824 Yayın Türü: Yerel, Süreli Yayın

Baskı: İmak Ofset Basım Yayın Tic. ve San. Ltd. Şti.

Merkez Mah. Atatürk Cad. Göl Sok. No:1 Yenibosna, İstanbul

Tel: 444 6218 Matbaa Sertifika No: 12351

Dağıtım: DPP. (212) 622 22 22

İllüstrasyon, Fotoğraf, Kola

TulayPalaz • Eren Caner Polat • Yeliz Akın • Caner Eker • Nurdan Uykal • Berna Yangın
Ayla Acet • Abdullah Sarçen • Alper İstanbullu • Deniz Ardiç • Erışcan Türk • Ezgi Karaata • Zühal Öztürk
Ömer Faruk Yaman • Tayfun Dereli • Şeyma Türk • Atılay Aşkaroğlu • Sudenur Gültekin

Yazılar

Nermin Sarıbaş, Haluk Bilginer - Ece Temelkuran, Gürültüde Hayvanlaşmak - İshag Uygur Eskiciyan, Patata'nın İkinci Ölümlü

Sidal Yurt, Veda Gecesi - Fulya Ölmez, Geçmişin Kokusu - Ömer Okatallı, Adore'nin Çiçekleri

Bahri Butimar, Şuurlu Özgünlükler - Gonca Özmen, Taşa Değmesin Ayağın

Emre Demir, Lirik Soprano - Nilhan Özkoçak, Deli Dünya - Duygu Cihanger Ribeiro, En Çok Akşamüstlerini Sever

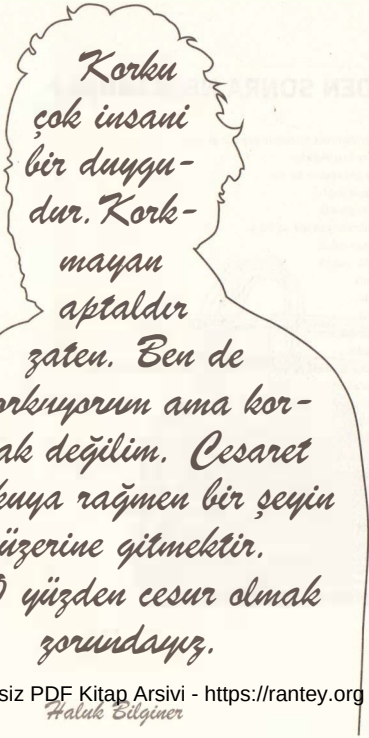
Öğuz Kaan Boğa, Aylıklığa Övgü: Slacker Üzerine İpek Atcan, Köşesiz Köşe

Cansu Cindoruk Ayhan, Aynı Çemberin Üzerinde - Sumru Uzun, Masal Kuşu Hazal Kebabci, Kaos

Baran Güzel, Darbe Girişimi - Deniz Barut, Selam - Nazlı Başaran, Sokak Ağız

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

©Her hakkı saklıdır.
Bu dosya, sadece kişisel ve tıbbi
fotoğraf ve illüstrasyonlarelelektronik
ortamlar da dâhil olmak üzere yazılı
izin olmaksızın kullanılamaz.

Korku
çok insani
bir duygudur. Kork-
mayan
aptaldır
zaten. Ben de
korkuyorum ama kor-
kak değilim. Cesaret
korkuya rağmen bir şeyin
üzerine gitmektir.
O yüzden cesur olmak
zorundayız.

BENDEN SONRA NEYE YARAR?

Gitmeni seyrediyorum, gitmemin yanında gidiyor.

Bazı şeyler ve bazı biçimler

Sevmekle doğru orantılı bir dile

Ne çok yağmur yağdı.

Ne çok sokak gördük.

Ne çok kendimize yalanlar söyledik.

Ne çok pişman olduk.

Ne çok bildik -sandık.

Ne çok sevdik.

Ne çok gittik.

Ne çok öldük.

Ne çok öldürdük.

Ne çok yaşadık.

Tüm boş zamanlarımızı ne kadar boşluk varsa onunla doldurduk biz.

Sokaklardan silindi adımlarımız.

Ne çok gördüğümüz sokaklardan.

Öğrenemedik biz.

Hüzünlü, çizik yüzlere bakıp hayattan ders almayı, tutunmayı.

İyilik çiçeklerinden doğaya bakmayı. Gürültünün içinden sessizliğe akmayı.

Güneşe bakmayı. Toplum yenilirken kazanan bir insan olmayı.

Sanatın kaygısını. Sobalı evlerin içini. Vefanın ne olduğunu.

Aşka su vermeyi. Sevmeyi. Grevi, grevi anlamayı. Kabul etmeyi.

Kuş olup uçmayı.

Öğrenemedik biz.

Sen ve ben, kaygı ve sen, korku ve ben, ben ve ayrılık.

Söyle, Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Senden sonra neye yarar?

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantev.org>

Şeyma Türk.

Şeyma Türk

Nermin Sanbaş

HALUK BİLGİ- NER

*Ne güzel olurdu
değil mi?*

*Yanlış bildiğimiz
her şeyi unutsak...
Sadece doğrular kalsa.*

Bir oyuncu düşünün: tiyatro, sinema veya televizyon oyunculuğu denilince ilk aklı gelen, oynadığı her karakteri efsaneye dönüştüren, rol aldığı her projeyi zirveye taşıyan, duruşu ve başarılı oyunculuğunun yanı sıra sesiyle insanın kalbini en derinliklerine işleyen, üretkenliği, yaratıcılığı ve evrensel değerlere sahip olmasıyla tüm zamanların en başarılı sanatçılarından olsun. Bir dizinin başrol oyuncusu, bir tiyatronun kurucusu ve bir filmin esas adamı. Karizma ve yeteneğin vücut bulmuş hâli. İşte böyle bir adam Haluk Bilginer. Tiyatro, sinema ve televizyon oyunculuğunda kaliteli işlerde yer alan Bilginer'in tek derdi işini yani oyunculuğu en iyi şekilde icra etmektir.

Nihat Haluk Bilginer, üç çocuklu bir ailenin ikinci çocuğu olarak, 5 Haziran 1954'te İzmir'de dünyaya gelir. Annesi Bedriye Hanım, babası İzmirli sigortacı Tahsin Bilginer'dir. İzmir'in Köprü semtinde, Behçet Uz Parkı'nın yakınlarında cumbalı bir Rum evinde büyür. 1964 yılına kadar da orada yaşar. Daha sonra halen yaşamakta oldukları Kutucular Apartmanı'na taşınır Bilginer ailesi. Onun çocukluğu döneminde oturduğu evin önünde balık avlanır, İzmir Körfezi'nde denize girilir, Yunusların cirit attığı bu körfezde küçük Haluk da bol bol denize girer. Her denize girişi bir maceradır. Deniz kaplumbagalarnı, isparoz, lidaki gibi Ege'ye has balıkları takip eder suyla oynarken. Yıllar içinde bataklığa dönüşen İzmir Körfezi'ne sanatının zirvesindeyken uğrayan Haluk Bilginer balık avlayan insanları gördüğünde ise halen umutludur: **"Demek ki Körfez'de hayat var."**

Çocukluğunda her şeyi çok merak ettiği için arkadaşları ona 'meraklı' lakabını takar. En sevdiği şey ansiklopedileri karıştırmaktır. *Resimli Bilgi* adlı ansiklopedinin her sayısını alan baba Tahsin Bey aynızamandabu sayıları ciltletir. Çünkü ortanca oğlucokdüşkündürbukültür hazinesine: **"E oyuncu olmanın da birinci şartı merak. Meraksız ve ilgisiz bir insan sanırmı oyuncu olmanın çok da mümkün değil. Yaptığınız şeyleri neden yaptığınızı bilmelisiniz ki, bunu yaparken ve bir karakteri canlandırırken oradan bir şeyi bulup çıkarabilirsiniz. O dürtü vardı bende, kimyager ya da doktor olmadım, oyuncu oldum."**

Bilginer çok mutlu bir çocukluk geçirir. İlkokulu, İnönü İlkokulunda, liseyi ise Türk Kolejinde okur. Gittiği okullar evine yürüme mesafesi uzaklığındadır. O dönemler komşuluk ilişkilerinin çok güçlü olduğu, insanların birbirini kolladığı dönemlerdir. Bu nedenle de çocukluk dönemi sorulunca en çok eş, dost, akraba ve komşularını hatırlar usta oyuncu.

Lise son sınıfa geldiğinde okulun tiyatro koluna giren Haluk Bilginer için bambaşka dünyanın kapıları aralanmış olur. O yıl, *Demokrat İzmir Gazetesi*'nin açtığı liseler arası tiyatro yarışmasıyla ilk ödülünü alır. Bu yarışma onun için hem motivasyon kaynağıdır hem de yeteneğini gösterme fırsatı bulduğu bir etkinlikler. Jüride bulunan tiyatro müdürü Ragıp Haykır onu İzmir Devlet Tiyatrosuna konuk oyuncu olarak davet eder. Henüz lise öğrencisi olan Bilginer bu teklifle birlikte İzmir Devlet Tiyatrosunda profesyonel olarak üç oyunda rol alır.

Başar Sabuncu'nun *Şerefiyesi*, Margaret Mayo'nun *Çocuğum* ve Can Gürzap'ın çevirdiği *İki*

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Lise mezuniyetinin ardından 1972 yılında Ankara Devlet Konservatuvarı Tiyatro Bölümünü kazanır. Deniz kıyısında, denizle iç içe bir yaşamdan sonra tiyatro okumak için gittiği Türkiye'nin tam kalbinde kalmış, kıyıya hiçbir şeridi olmayan Ankara şehri oldukça sıkıcıdır. Oysa İzmirli olma hâline çok mutlu olan Bilginer için sahil yaşamı özgürlük ve ferahlık sembolüdür.

LONDRA YILLARI

Tiyatro eğitiminin ardından 1977 yılında İngiltere'ye giden Bilginer, Londra Müzik ve Drama Sanatları Akademisinde (LAMDA) bir yıl boyunca ileri tiyatro öğrenimi görür. Burada yaşadığı yıllar boyunca birçok oyunda, müzikalde, televizyon dizisinde ve filmde oynar. *Macbeth*, *My Fair Lady*, *Pal Joey*, *Kafkas Tebeşir Dairesi* ve *Phantom of the Opera* gibi çeşitli tiyatro ve müzikallerde; *Eastenders*, *Memories of Midnight*, *Bergerac*, *Glory Boys*, *The Bill* ve *Murder of a Moderate Man* gibi televizyon dizilerinde ve *Children's Crusade*, *Half Moon Street*, *Ishtar*, *Buffalo Soldiers*, *Spooks* ve *She's Gone* filmlerinde rol alan Bilginer *Eastenders* dizisinde 250 bölüm boyunca canlandırdığı Kıbrıslı Mehmet Osman rolüyle tüm adada ün kazanır.

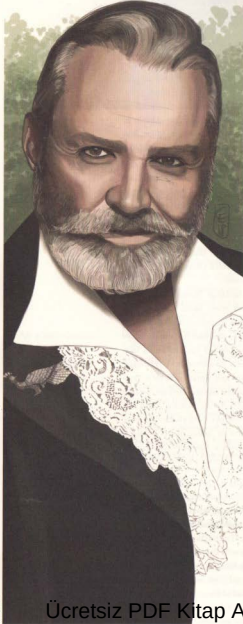
GEÇENİN ÖTEKİ YÜZÜ VE TÜRKİYE'YE DÖNÜŞ

Bilginer, yaklaşık on beş yıl yaşadığı Londra'dan, Füruzan'ın televizyona uyarlanan eseri *Gecenin Öteki Yüzü*'nde oynaması için Okan Uysaler'in daveti üzerine 1987 yılında ayrılp İstanbul'a gelir. Bu dizide üniversite döneminden de tanıdığı ve ileride hayatını birleştireceği Zuhul Olcay'la kamera karşısına geçer. Dört bölümlük diziden sonra sık sık İstanbul ve Londra arasında mekik dokuyan Bilginer, Ziya Öztan'ın *Ağaçtan Günter* filminde rol aldıktan sonra Londra'ya geri döner. 1989 yılında Ahmet Levendoğlu ve Zuhul Olcay'la birlikte birçok tiyatro oyununa ev sahipliği yapan Tiyatro Stüdyosu'nu kurarlar

Bilginer, *Gecenin Öteki Yüzü* isimli televizyon dizisiyle başladığı Türkiye kariyerinde kimi zaman tarihteki önemli kişilere, kimi zaman sıradan karakterlere hayat verirken kimi zaman da komedi oyunlarında rol alarak insanları güldürür. Onun en önemli özelliği kendini tek bir noktayla sınırlamadığı bu özel yeteneğidir. Beyaz perdede çok özel projelerde görev aldığı gibi, televizyon sahnesinde popüler dizilerde de rol alan Bilginer her defasında izleyenlerini şaşırtır. Bir yandan ekranların efsanevi dizisi *Gülşen Abi* ile komedideki yeteneğini gösterirken diğer yandan *Masumiyet* filmiyle sevdiğine delicesine âşık, umarsız Bekir'e hayat verir. *Eyyvah Babam*'da Sedat karakteriyle, *Tatlı Hayat*'ta sinemanın sultanı Türkan Şoray'la kameraların karşısına geçtiğinde ise güldürür. Üstlendiği karakter her kim olursa olsun onu sıradanlıktan çıkaran ve bu karakteri devleştiren bir yetenektir onunkisi. Bu yüzden de onun şöhreti ne Türkiye'yle ne de İngiltere'yle sınırlı kalır. Clive Owen ve Naomi Watts ile oynadığı *The International*, Jon Stewart'ın yönetmen koltuğunda oturduğu *Rosewater*, *Ben-Hur*'un son versiyonu usta oyuncunun devleştirdiği önemli Hollywood yapımlarından sadece birkaçıdır.

SİNEMAYA GEÇİŞİ

Türkiye'deki sinema kariyerine 1987 yapımı *Kara Sevdalı Bulut* filmiyle başlayan Bilginer 1995 yılında, 17. yüzyılda uçmaya teşebbüs eden ilk kişi olarak tarih sayfalarına adını yazdıran Hezarfen Ahmet Çelebi'nin hayatının anlatıldığı, *İstanbul Kanatlarının Altında* adlı filmde Evliya Çelebi karakterine hayat verir. 1996'da Tomris Giritlioğlu'nun *80. Adam* filminde, 1997 yılında, *Usta Beni Öldürsene*, yine aynı yıl daha sonra devamı da çekilen Zeki Demirkubuz yönetmenliğindeki *Masumiyet* adlı filmde rol alan Bilginer, bu filmdeki performansıylabüyük başarı elde eder. Güven Kıraç'la karşılıklı rol aldıkları bu filmdeki tiradları tüm zamanların unutulmazları arasındaki yerini alır: "*O gece düşündüm... Oğlum Bekir dedim kendi kendine... Yolsu yok çekeceksin. İsyan etmenin faydası yok. Kaderin böyle. Yol belli. Ey başını usul usul yavaş şımır... O günün gün yüzü usul yavaş yavaş çıkacak. Yalnızca aynı yıl*

Derviş Zaim'in yönetmenliğini yaptığı, *Filler* ve *Çimen* filmi için Sanem Çelik ve Uğur Polat gibi isimlerle kamera karşısına geçer.

2003 yılında Ezel Akay'ın yönetmenliğindeki *Neredesin Firuze* adlı filmde pek çok unlu sanatçı ile birlikte rol alan Bilginer, bu filmde canlandırdığı başarısız müzik yapımcısı Hayri karakteriyle birlikte bir kez daha hayranlık uyandırırken daha sonra 2004 yapımı *Hırsız Var*, 2005 yapımı *Hacıvat Karagöz Neden Öldürüldü?* ve *Kıskı Ateşte 15 Dakika* adlı sinema filmleriyle boy gösterir.

Ateşten Günler, Safiyedir Kızın Adı, Borsa, Son Söz Sevginin, Gülsen Abi, Eyvah Babam, Eyvah Kızım Büyüdü, Tatlı Hayat, Karanlıkta Koşunlar, Cesur Kızku, Yine de Aşığım, Sayın Bakanım gibi birçok televizyon yapımlarında rol alan Bilginer'e göre televizyon oyunculuğu ve tiyatro oyunculuğu arasında çok büyük fark vardır: *"Oyuncunun er meydanı tiyatro sahnesidir. Tiyatro sahnesinde arada hiçbir aracı olmadan seyirciyle baş başa kaldığı yerde aktör, aktör müdür değil midir anlaşılır. Sinemada, televizyonda pek anlaşılmaz ve televizyonda da oyunculuk öğrenilmez. Dizilerde oynarsınız, ama oyuncu olamazsınız."*

OYUN ATÖLYESİ

Türkiye'ye dönmüş olmaktan çok mutlu olan Bilginer, *"Hayatımda hiçbir şeye değişmem,"* dediği önemli bir adım atar. O sahneden o sahneye koştururken kendini ait hissetmek istediği bir sahne kurma fikri oluşur. Bu fikir kafasında dönüpdolaşırken herkesin öçlerini attığı boş bir arsayla karşılaşan Bilginer, Zuhul Olcay ile birlikte tiyatro sahnesi kurmak için çalışmalarla başlarlar. 2000 yılında kiraladıkları buarsa üzerine, devletveya özel hiçbir kurumdan destek almadan iki yıllık inşaat çalışmaları sonucunda Oyun Atölyesi sahnesini kuran ikili, 4 Nisan 2002'de Anthony Horowitz'in *Ermişler ya da Günahkârlar* (Mindgame) adlı oyununu izleyiciye merha ba der. Bilginer her ne kadar İngiltere ile olan bağını menajeri aracılığıyla devam ettirse de Türkiye'de oyuncu olmaktan ziyadesiyle mutludur. Hem bir sahnesi vardır, hem de adım başı tiyatro sahnesinin olduğu Londra gibi dalgasız birdenizde yüzmektense, Türkiye'derüzgârntersi yönünde yüzmekten keyif alır

SHAKESPEARE - KRAL LEAR MÜZİKALİ

Bilginer dünyada Shakespeare müzikali yapan ilk kişidir. Shakespeare'in eserlerinden esinlenerek yapılmış birçok müzikal (*West Side Story, Romeo ve Juliet, Kiss Me Kate*) olmasına rağmen İngilizler için ta bu olan Shakespeare eserleriyle doğrudan müzikal yapmaya hiç kimse cesaret etmemiştir. Bilginer, eğer böyle bir şey olmasaydı ve birçok sanat dalını içinde barındırmasında bir dalgasız bir müzi-

kal yapma isteği duyan Bilginer, uzun emekle ve uğraşlar sonunda *Kral Lear*'ı sahnelemeye karar verir:

"Biz Shakespeare'i çok seviyoruz, evet o zaman Shakespeare müzikali yapalım. Nasıl yapalım? Herhangi bir oyundan müzikal yapmak çok doğru gelmedi bize. Peki biz ne anlatmak istiyoruz? İnsan. İnsan doğar ve ölür. Shakespeare bunu nerede anlatıyor? As You Like It'te Jaques karakterine söyletmiş, insan hayatını 7 çağa bölmüş. Oradan yola çıkarak bir insanın ömrünün -erkeğin daha doğrusu çünkü erkeği anlatır orada Shakespeare- 7 çağını anlatalım; değişik oyunlardan ve sonelerden bir kolaj yapalım ve müzikal olsun. Böyle çıktı."

Shakespeare'i çeviri dilinden okuyan veya çeviriden sahnelenen eserleri izleyenler aslının ne kadar muhteşem olduğunu kaçırmaktadırlar. Örneğin duygu yoğunluğunun çok yüksek olduğu *Ophelia*'nın delirme sahnesine gülen izleyicilerin olduğuna tanıklık edilmiştir. Asıl anlatılmak istenen çeviri hatasından dolayı yanlış aksettirilir. Shakespeare'in nasıl bir dâhi olduğunu anlamak ancak Haluk Bilginer gibi o dile hâkim olan usta bir oyuncu sayesinde mümkündür. Shakespeare'in insanın ruhunun derinliklerine işleyen özel bir dili olduğunu bilen ender sanatçılardan olan Bilginer bu dehanın özelliğini ise şu şekilde ifade eder:

"Be adam, bunu nereden buldun! Nereden buldun da nereden anladın bunu? Bir yerden sonra iltifat yetmiyor artık küfrediyorsun: 'Be p...venk, bu cümleyi nasıl kurdun!' Bu yüzden tavsiye ederim, orjinalinden okuyun. Zorlanabilirsiniz, yanınıza bir sözlük alın. Kullanılan kelimelerin o zaman ne anlama geldiğini Shakespeare'in onu ne anlamda kullandığını, Shakespeare'in İngiliz diline ne kadar çok yeni kelime kazandığını görün. Shakespeare'den önce yok o kelimeler ama ondan sonra bugün hâlâ kullandığımız binlerce kelime var. Kendi uydurmuş ama o kadar güzel uydurmuş ki dil kurallarına uygun. Bir fiilden isim yapmış, isimden fiil çıkarmış, bir tamlama yapmış, iki kelimeyi bir araya getirip bir kelime yapmış falan. Hakikaten şaşıırıyorsun."

Shakespeare'le doğum, yaşam ve ölümü her şeyden arındırarak anlatan usta oyuncunun amacı bu oyunla öleceğini bilen tek yaratık olan insana, bir gün toprak olup gideceğini, bu dünyaya kazık çakamayacağını, para, iktidar hırsı ve kıskançlığın anlamsız olduğunu göstermektir. Bunu başarır da. Ölümlü insanın sadece yaşadığı süreç odaklanarak bu süreci en nitelikli şekilde yaşaması gerektiğini Shakespeare aracılığıyla vurgular:

"Doğduğun andan itibaren o elinde tuttuğun saat ecele akar...

Her saniye ölüme biraz daha yaklaşıyorsun.

Yolculuğu önemse, anı önemse; yaptıklarını, insanları, çevreni önemse..."

Shakespeare müzikalinin farklı bir yönü daha vardır: O da orkestranın oyunun aktif bir parçası olmasıdır. Birçok oyunda ve müzikalde playback yapılırken Bilginer bunu reddederek orkestrayı oyunun bir parçası hâline getirir.

"Playback yapacaksanız niye müzikal yapıyorsunuz?"

Müzikal yapmanın anlamı nedir? Böyle bir saçmalık olabilir mi?

'Orkestraya para vermeyelim, kim uğraşacak şimdi?'

Tiyatro yapmayın o zaman, kim uğraşacak sizle? Niye tiyatro yapıyorsunuz?"

Kenan Evren sopayla mı kovaladı peşinizden, yapmayın.

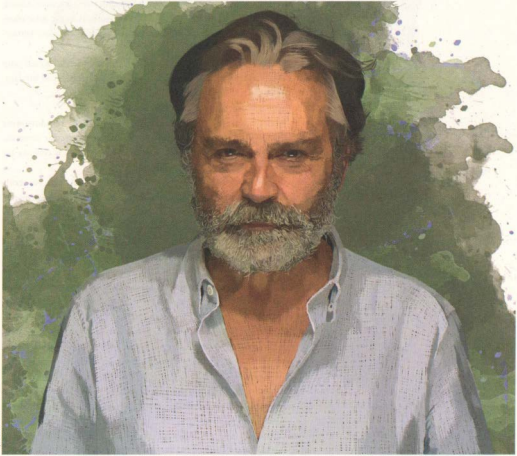
Bunu layıkıyla yapanlar, yapmak isteyenler ve becerebilenler yapсын."

ÖDÜLLERİNDEN BAZILARI

Adını yalnız Türk sinema ve tiyatro tarihine değil İngiltere ve Hollywood sahnelerine de yazdıran başarılı aktör oyunculuk kariyeri boyunca, 2015 - 47. Siyad Türk Sineması Ödülleri - En iyi Erkek Oyuncu (*Kış Uykusu*), 2010 - 37. Altın Kelebek Tv Yıldızları Ödülleri - En İyi Erkek Oyuncu (*Komedi*), 2007 - 18. Ankara Film Festivali - En İyi Erkek Oyuncu (*Yedigöller*), 2006 - 17. Ankara Film Festivali - En İyi Erkek Oyuncu (*Hacıvat*

alleri uğruna öldürülen Uğur Mumcu, Abdi İpekçi ve Çetin Emec gibi gazetecilere döner kameralar. Ateş Arbay onların yolundan gitmeye çalışırken aynı sonla karşılaşır: Arabasına yerleştirilen bombayla katledilir.

Şahsiyet, kısıpca ezilen, hakları elinden alınan ve gasp edilen "eski Beyoğlu"nu temsil eden Cumhuriyet sonrası kuşağın adaleti sağlama eylemini anlatır. Ve Agah Beyoğlu karakterine hayat veren usta oyuncu Haluk Bilginer ise devletlikçe devleşir bu rolüyle.

Haluk Bilginer'in Türk izleyicilerinin hafızasına kazınan en önemli özelliğı düşüncelerini kimseyi incitmemek adına gizlememesidir. Onda pek çok insanda görülen sahte olma durumu yoktur. Sahicidir. Özellikle de hâkim olduğu sanat ve tiyatro konusundadüşündüklerini açık ve net bir şekilde ifade etmesiyle tanınır. Türk izleyicisinin Bilginer'in dehasını ve yeteneğini bu kadar sahiplenmesindesamimiyetinin payının çokbüyük olduğukuskusuz

Bu özelliğıyle hayranlık uyandıran Bilginer 'in daha uzun yıllar zirvenin en tepesinde kalacağı muhakkaktır

"Baban öldü ama aklın çözümlerine, neysaklına asla inanmam.

Önce insanın önemi olan, onun değeri.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

GÜRÜLTÜDE HAYVANLAR

Bir kadından söz etmişlerdi, çocuğu olmamış hiç, çok istemiş hâlbuki. Geceleri sokaga çıkıp yavru kedileri bulurmuş. Herkes uyurken kedileri emzirmeye çalışmış. Memelerine süt süre süre, sabaha kadar, herkes uyanıp da olup biteni görmeden önce.

"İşte böyle çok severdi kedileri," diyecektir kimileri *"Ölmekten böyle kurtarıyordu yavruları."* Kimileri de tuhaf yahut acıklı bulacaktır bunu *"Ne acıklı şey,"* diyenler de çıkacaktır. Henüz sevimle sevmenin ne karmaşık bir denklem olduğunu tecrübe etmemiş kadar genç olanlarımız, *"İğrenç,"* diye dudak bükecektir belki. Elbette soracaktır bazıları, *"Kim kimi kurtarıyordu o gecelerde?"*

Gürültü artık devri daim motoru, benzinsiz de çalışıyor, bensiz de, sensiz. Kendi çalışıp kendi oynuyor gürültü, susturulanlarla susanlar arasında kalmamış gibi görünüyor bir fark. Çünkü bağırırsan da aşmıyor duvarları ünlem işareti.

Seslerimizden daha yüksek yaptılar sarayların duvarlarını.

Bize kalan şimdi en berbat kuralı: Artık herkes gücü yettiğine. Tek tük duyuluyor boş mermi kovanlarının cınlayışı belki, ama zaten artık ateş etmeden de vuruyorlar insanları. Kovan cınlamıyorsa kim öldürüyor bir gece evinin oturma odasında, bir sabah iş yerinde, bir akşam otobüste kendi kimine doğru yığılan bütün bu insanları?

Yitip gidiveriyor insanlar gürültüde. Susmaya karar vermenin bir sesi olsa bu gürültüyü bastırırdı. İşte o kadar çok insan susmaya karar verdi sonunda. Hukuk yok bu ormanda artık, herkes gücünün yettiğine.

Kedi yavrularına yetiyor insanın gücü, köpek yavrularına. Güçle ne yaptıkları başka mesele. Ya kurtarıyorlar "zavallıları" ya büküp büküp bırakıyorlar gürültünün içine. İçimizden birileri fotoğraflarını çekiyor "inanılmaz dehşetin", başkası filme alıyor olup biteni. Sonra ortaya bırakılıyor bu görüntüler. Merhametliler arasında bir mektuplaşma gibi. Gücünün yettiğini yıkan değil, gücü yettiğince yardım edenlerin birbirlerine karışıyor ricaları, yalvarması, isyanı ve biri en sonunda söylüyor, *"Ne olur bir ev bulalım ona."* Bir kedi ekrandan bize bakıyor, bir köpek yavrusu veya.

Şu kadarcık gücüyle döne döne kedi fotoğrafı paylaşıyor insanlar, birbirlerine köpekleri gösteriyorlar. Mamalar taşınıyor, kum torbaları. Veterinerler arasında gidip geliyor kadınlar ve adamlar. Bir çare arıyorlar çoğalmakta olan merhametsizliğe. *"Bak,"* diyorlar sonra hepimize, *"Utanmalyız."*

Birileri –hep böyle oluyor bu, hep aynı şekilde, *"O kadar insan ölerken"* diyor, *"Nasıl olup da kediler ve köpekler olur meselemiz! Önce insanlara yardım etmeliyiz."* Öte yandan kimsenin gücü yetmiyor kimseye... Yardım etmeye. Güçsüzlüğümüzün albümü gibi kedi ve köpek fotoğrafları çoğalıyor ekranda. *"Ev buldu"* diye müjdeliyor biri. Seviniyoruz demek iyi bir şey oldu gürültüde. Çünkü hatırlıyoruz: *"İneklerin kesilmesini izleyip 'Ama orası mezbaha' dendiğinde başladı Auschwitz"* demişti Adorno.

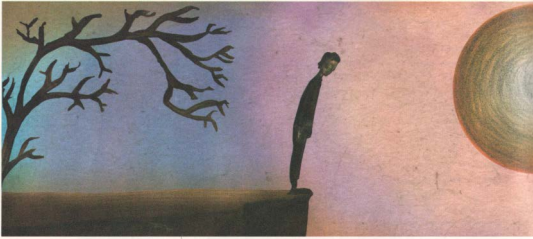
Gürültü, her şeyi yasakladı. Acımayı, merhamet etmeyi, kardeşliği, dayanışmayı, sevmeyi. Artık yasak bazı insanları insandan saymak, bıraktım onları kardeşçe sevmeyi. Aştan – elbette en bayağı olanından- bahsetmek yasak değil bir tek ve bir de kedilere merhamet etmimize izin veriyorlar hala, köpeklerle. Ama fazla da abartmadan elbette! Bütün merhametimiz, bütün sevgimiz, insan yanımızda acıyan ne varsa yığıyoruz biz de kedilerin köpeklerin üzerine. İnsana yakışan şekilde yaşamak için biriktirdiğimiz ne duygumuz varsa yüklüyoruz kedilerin ve köpeklerin sırtına. Çünkü insan sevmek zorundadır öyle ya da böyle.

Bizleri anlatacağız sonra çocuklarımıza. *"İnsan kalabilmek için kedilere bakıyorduk"* diyeceğiz, *"Köpekleri kurtarıyorduk. Onlar da soracak diye 'Kedi kurtarıldı mı?' diye sorunda?"*

Even Career Point

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

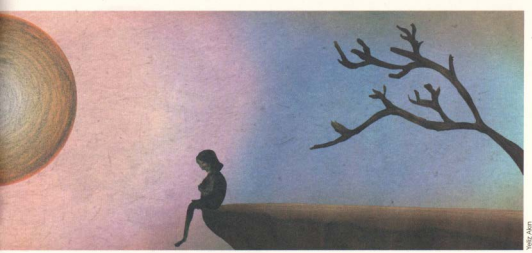
Isahag Uygur Eskiciyan

PATATA'NIN İKİNCİ ÖLÜMÜ

İlkimde tam ölmemişim. Çok küçüktüm, hâliyle yavaşım. Hani az daha azalsam, diyecektim ki yoktum. Beni annemden söktüklerinde oldu bu. İlk ölümümdü. Heyecandan ağlamışım. Hayal meyal bir şeyler hatırlıyorum. Eksikti. Az dahaydı. Acemiydim. Anladım ama henüz parmaklarımın farkında değildim. Tetik çekemezdim, ur gana düğümü atamazdım, yüksek katlara çıkamazdım, ilaçların farkında değildim, ormanda zehirli kurbaga peşinde dolaşamazdım, polise kahrolsun şu bu diyemezdim. Annem niyetimi anlamış olacak ki beni hemencecik mumya gibi sardı. Ara sıra ellerimi kullanmama izin verecek şekilde kundağı gevşetiyordu. Bu şartlı tahliyelerim sırasında uslu duramıyordum. Uslu durmayı eklemlerime ihanet biliyordum. Tırnaklarımla ne yapabilirim diye düşünürken annem onların da icabına baktı. Çaresizlikten gün boyu ağlamalara başladım. Ağlarım da soluğum kesilir falan diye düşündüyordum sanırım. Gözlerim ilk defa tuzlu yaşadığımda içimde saklı bir denizin olduğunu fark ettim. Ben susmayınca annem de ağlamaya başladı. Onunki biraz çaresizliktendi. Bir gece babam, kesin sesinizi lan, diye bağırdı. Babamın bağırsıkları hep devam etti ama o geceninkini unutmadım. Örs, çekik ve üzengiden sonra babamın sesi çirkin birbina olup kulduğumünicine dikildi. Sonrasında tüm güzel sesler, kuşların şarkıları, kemanının tınısı, tilkinin ötüşi, ağaç köklerinin birbirlerinedokunuşlarından doğan şenlik o binanın cephelerine çarparak gerisin geridöndü. Annemi öldüren bence o sestir. Annem sustu, ben az daha devam ettim. Sonra öpmeye başladı. Bir süre ölmeye fikirlerimi aklımdan attım. Hele de bir, benim küçük patatam, deyişi vardı annemin, bu beni büsbütün hayata alıstırdı. Bir çocuğu hayata alıstırmak büyük suç, İnsanlık suçu. Dokuz kusurlu hareketten biri. Velisine haber verelim derecesinde bir yaramazlık. Alıştım ve ölmeyi unuttum. İlk işte öyle eksik kaldı. İkincisi bunca yaşamaya yaraşır olmalıydı. Çok bekledim. Hak ettim

Benonun küçükpatatasıyım. Ne zaman ayaklarımı toprağa değse içine doğru köksalarım. Oradabeni bekler. Oyuklardan, yarıklardan, arklardan gider sıcak göğsünü bulurum. Ben onun küçük patatasıyım, gider başımı göğsüne gömer, kalbimin incecik kabuğunu saçlarından bir telle soyarım. Ben onu içimde taşıdım, o beni evvelden taşımıştı ve çok güzeldi. İçinde anılarım oldu. İçinde büyüdüm. İçinde öldüm. Tutup beni ondan söktüklerinde buna niyetim

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://ranteey.org>

Yusuf Akın

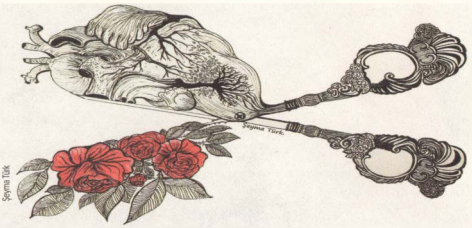
Buraya nasıl geldiğimi hatırlıyorum. Hem de iyi. Son zamanlarda olduğu gibi yine kendimi mezarlıkta bulmuştum. Cebimde kalan son ufak patatesi de annemin kalbinin hizasına bastım. Suladım. Anneme bir kez daha sarıldım. Her zamankilerden daha kısa. Ceplerimi mezarlıktan taşlarla doldurdum. Sonuncusunu annemin üzerinden aldım. Papatya gelip beni bulmadan ayrılmalıydım. O, benim güzel Papatyam. Çınu da ben hayata alıstırdım. Doğduğunda yüzü patatesin içi kadar beyazdı. Ben öyle dedim. Annesi, papatyagibi beyaz, dedi. Papatya kaldı böylece adı. Hiç ona söylemedim ama patatesin içi daha yaraşırdı rengine. Annesine lohusada albastı musallat oldu. Sonra ateş ve kriz. Sonrası tıbbın işiydi, olmadı. Cennette hayal kırıklığına uğrayacağını biliyordum, şimdi o da öğrenmiştir

Buraya nasıl geldiğimi bir ben biliyorum. Köprüde her şey normal. Gemiler geçmesi gerektiğiyerden geçiyor. Arabalar da. Bazı şeyler ise hiç geçmiyor, bazı şeyler diplerde vurguna devam ediyor. Bense durmam gereken yerde duruyorum. Annemin yüzümü seven parmaklarını hatırlıyorum. Babamın eziyetlerini de. Kızıyorum, dişlerim sımsıkı. Yüreğini düşünüyorum annemin. İlyce yamuluyorum. Yangını sönen kibrit nasıl yamuluyorsa işte öyle. Bir adımla demirlere değişiyorum. Karnımda metal soğuğu. Cebimdeki taşlar demirlere çarpıyor. Tiz sesler çıkıyor. Babamın sesi pesti, kulaklarımdan önce aklıma düşüyor. Atmak istiyorum. Güzel şeyler düşünüyorum. Annemin okşayışını, annemin toprağını, annemin saçlarını, annemin anneliğini, "Benim küçükpatatam" deyişini... Sesiiyiki doluyorkulaklarıma. İyyim, üstelik burayı çok sevdim

Bir adım atmama kaldı her şeyin bitimi. Ceplerimdeki taşlar ceketimi çekistiren çocuk gibi durdurmaya çalışıyor beni. Kibarca ellerini itiyorum. Ellerini seviyorum, alınmasın. Parmaklıklardan asıyorum. Topuklarım altında beton, ayak uçlarımlarınkinde boşluk. Denizin aydınlığı yüzüme vuruyor. Beyazbeyaz köpürüyor vapurların yardığısu. İçimdekidenizi fark ettiğim yaşa bağliyorum cüretimi. Biraz serin, hatta soğuk. Neyse ki ucunda annemin sıcaklığı olacak bir düğüm. Bu benim için ikinci olacak, diyorum kendime. Biliyorum diye yanıtlıyorum sesimi. Bu kaçınıcı tekrar. Ve kesinlikle ilki eksikti. İlki nasıl desem, sizi boğamayan su miktarıyla yıkanmak, sizi yakamayan yangının derecesiyle ısınmak, gömülemediğiniz toprağın üzerinde bitmek, o ne fes alınacak, o nefes öylesine alınacak. O nefes son kez verilecek.

Bir kez daha ceketime asılıyor taşlarım. Diyelim ki son defa. Ellerini alıp öpüyorum. Ayaklarımlın izini orada bırakıyorum. Uçamayan bir küçük patata için hiç de fena değil hızım. Suyacırpıp... Çektiğin taşları bırak

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Sidal Yurt

VEDA GECESİ

Yıldız tozlarına bulanmış parmak uçlarım, adınlarım hızlanıyor şehrin sarhoşluğunda. Rüzgâr vedayı kamçılıyor. Arayanın olmadığı dünyadan kaçıyorum, bir çeşit gize karışıp hakikati bulma arzusu yahut kim bilir belki de harabeliğin içinden sıyrılma çabası.

Gözlerim bir müddet tek noktaya dahi odaklanmaksızın süzüyor geceyi. Ölüm sone-leri yankılanıyor içimde, silikleşiyor hudutsuz tutku. Yollar uzuyor, mesafeler kısalıyor. Çelişkinin içinde soluyor her adımın izi; belirsizlik, zehirliyor hepimizi. Yenik düşünüyorum doğan her şeye, döngünün içinde kayboluyorum. Evimi arıyorum, tamamlanmak için çıktığım yolda, attığım her adımda parçalarımı kaybediyorum. Sessizlik zayıf bedenime hükmediyor.

Sonunu tahmin edemediğim bir ayırımdayım şimdi, kaçışlarım itti beni buna. Önce zifiri karanlık karşılıyor, ardından esriklikten bulanmış gözlerim çiy tanesi boyutunda ışıkları seçiyor kendine. Ay ışığı uzun saçlarımda geziniyor, ben yara dolu dizlerime acısına aldırma-dan dokunuyorum. Ellerime bakıyorum, tüm yorgunluklarıma dokunmuş sanki, oraya top-lamış her birini. Yosun kokusu ciğerime doluyor, sonra göğün naraları ağır aksak adımlarla üzerime yağıyor. Eski yaz akşamlarının esintisi vuruyor yüzüme, anılar canlanıyor. Taş bina-ların arasından sahile uzanan yollar, kahkahalara boğulduğumuz sohbetler... Bir damla sü-zülüyor solumdan usulca, akıyor boynuma doğru. Ardından arkama dönüyorum, çakıllı yol tüm yılgınlığıyla bakıyor yüzüme. Eski ışıltısını kaybetmiş, artık sadece umarsız ruhlara ev sahipliği yapıyor. Öteki taraftan deniz, tüm cazibesiyle kollarını açmış beni bekliyor. Dalgalar dini-yor, koyulaşiyor haz. Tutunma ve tutulma arası bir savaş anı şimdi, topyekûn bitimi uyan-dırarak. Bedenim yorgun; izlerim silinmiş yollardan, insanlardan. Daralıyor gövdem, bir ses bekliyorum.

Tılsımlı veda gecesi, saklamış her satırımı bu ana. Bağırıyorum, duysunlar istiyorum hatta konuşunlar ama bu kent gizliyor mistik çılgınlıkları. Tanrı'ya ulaşsın diye birkaç cümle dökülüyor dudaklarımdan arasından, bağışlanmayı diliyorum. Sessiz kalıyor tüm yakarışlar.

Aşkı, yıkıntıyı harmanladım; her defasında sundum sana. Evimi aradım; evim sen-din, ben seni hiç bulamadım. Defterler eskidi, sarardı yarım öykünün sayfaları. Evim benden uzakta ama bu defa yolunu buldu adımlarım. Şimdi ben mi uçurumdayım, uçurum mu ara-mızda? Tanrı bağışlar mı bilmem ama ben kendimi bu gece bağışladım. Ayğa kalkıyorum, saçlarım rüzgâra karışırken sen her anıyı bekliyorsun, gözlerim senden ayrılıyor.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranteey.org>

Fulya Ölmez

GEÇMİŞİN KOKUSU

Sana öfke duymak... Ruhuma yaptığın destursuz istiladan mı? Bıçak darbesi gibi indir-dığın sansürsüz cümlelerinden mi? Yoksa, tek damlasını bile israf etmeden başımdan aşağı döktüğün o geçmişimizden mi? Evet, tek başıma temizlemenin bedeli sandığın kadar kolay olmadı. Öyle çabuk kurudu öyle pis yapıştı ki tenimin her bir zerresine, ne su fayda etti ne sabun. Yeri geldi tırnaklarımla kazıdım. Hayır, kurtulmaya öylesine ant içmiştim ki akan kan-ların asla pes ettirmeye gücü yetmedi.

Evet, kazımanın da fayda etmediği zamanlar oldu elbet, ancak vazgeçmek şöyle dursun, daha yoğun bir hırsla tüm vücuduma kezzap dökerek haykıra haykıra temizlenmesini bekle-dim. Şimdi karşıma geçmiş, vücuduma bakıyorsun. Utanma. Görüyorum, acıdığın her halin-den belli olan bakışlarını.

Senden arınmanın bedeli; her yerimin yanık ve yara izleriyle kaplı olması oldu, kabul. Ama bak artık tertemizim. Üzüldün mü gerçekten?

Makyajlı cümleler kurmaya çalışma, rimeli akmış kelimelerini bir ben görürüm senin.

Asıl acınacak olan sensin. Başımdan aşağı dökmek için doldurduğun 'günah kovası'nın saplarında geçmişimizin izi bulaşacağını hiç düşünmemişsin.

Anlamadın mı?

Avuçların diyorum, yuvam bellediğim o avuçların! Bak leş gibi geçmişin lekeleri.

Saklama boşuna, yıllardır kurtulmaya çalıştığım o çamuru fark etmemem mümkün değil. Benim gibi acıya secde edip arınmak yerine avuç içlerini gizlemekte görmüşsün onca zaman çareyi. Ah sus artık, hiç hesap etmemişsin geçmişimizi öldürmenin bedelini.

"Ölümler temizlenip gömülmezlerse kötü kokarlar sevgilim..."

Ne büyük acı.

Artık seni o geçmişin izlerinden ne benim tırnaklarım kurtarır ne de kezzap.

Koku mu?

Evet, o da cesaretsizliğinin bedeli olarak seninle sonsuza dek yaşayacak.

"Geleceğine her an kokacak geçmişin, saklayamayacaksın."

Dur, boşuna yaklaşma!

O'na geçmiş artık sadece senin dokunarak buluşturman mümkün değil.

Ben payını düşenin hakkından çok uzun zaman önce geçtim...

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://ranitey.org>

Ömer Okatalı

ADORE'NİN ÇİÇEKLERİ

Bir kalp her nasılsa dokunmayı mümkün kılar güneşe
 Üşütmeyi kendine bilmiş bu soysuz şehrin ışıkları
 yanındakıvranan antika seviciler, eski kafalı özlemekler
 henüzdudak büyüyor bozuk kaldırım taşlarına
 Umulmadık şeyler meyhanesi dalkavuklarla dolup taşar
 Sen, Adore, acı bir müzikal ortasında gülümersen

Seninle olmak ne güzeldir bu eylül akşamları, ne hoş
 kırkdokuz sabahı yeni bir kan hediye ederken insanlığa
 Yunan işgalinden henüz kurtulmuş bir uşak ortasında
 belki küçük bir çocuksundur, karanlık çöker korkarsın
 Ellerin de vardır-ki ellerin,
 hiçbir gözyaşınadegmemiştir üstelik
 kırkdokuz sabahı yeni bir kan hediye ederken insanlığa

Aydınlığa bulanmış gecenin kıyısında yım
 -üstü başı kir pas ışık
 ve yanımda bak bu senin dokunulmaya muhtaç bacakların
 Oysa amansız bir ihtilalin sebebidir çarşıta kıvranısların
 bu şanlı bu kutsal bu kadeh dolusu vücutundur Adore

Sanabilir şeylerden bahsetmek istiyorum
 kuş bakışı sevdalardan, yalancı dostluklardan
 Fedakârlık kendi hayatından vazgeçmek değildir
 Vefa bir borç deseydik paramız yetmezdi, inandım
 İnadına beş keçi kurban olsun
 neredeysem orayı mahvederim,

Bir kere otursak aşık olurum
 oturamazsak şiir yazarım, ben böyleyim

Beyazkadinlar görüyorum,
 Alfarsin kadınları
 Yorgunum siz hanımlar, dans edemem atın beni
 Ne giyeceğim ne yakacağımı yok,
 bir köşede kıvrınmaya ayrıldım
 Her zerremde Adore, ruhumu böyle kurtardım

Bundandır taşaların getirdiği kurak nehirlerde
 bundandır gözlerimiz bir deniz arıyor
 İzbeliğin dört duvara bürünmüşlüğüdür evim
 tanrının oraklı kuklası sol yanımda duruyor
 Beni daha büyük bir cehennemlecealandıramazsın
 küllerin ve solukların dudaklarımda eriyor

Sen şanlı gökyüzünün zirvesinden gelen o narin, o sınırsız
 her kuşun kanat çırpıma gönül verdiği
 Gün doğumuna sürülen beyazlıktır şimdi
 yanaklarından dökülendört çiçeklizambaklar

Ah Adore, öyle bir sevmeliyim ki
 tüm pazar yeri kalabalıkları,
 Beyoğlu'nda somurtan şu kadın
 bir özlediği var desinler

Bahri Butimar

ŞUURALTI ÜZGÜNLÜKLER

Yalnızca bir düşünceye soyundum bu gece,
Zevklerin ve renklerin mani festosuna
Şerh düşürüyorum,
Yadsıdığım çirkinliğin bakışımında
Yadsınmaya meydan okuyarak
Bakmaktır, diyorum. Göreceli olan,
Güzellikla değil.
Kaim olansa vicdandır,
İnsan sadece insan, ..
Bir tek kendine dönmüyor küre-i arz!
Üzgünüm / Uzun bir es / Ve körlük kadar.

Karnıma envai çeşit rüzgâr bırakırken ne fesin,
Beni soyguna zorluyorelbiselerin fazlalığı,
Bütününce tekrerr sitemleri süpürmeye meyilli,
Aştan uyuyamadığım gecelere esiyor o rüzgârlar,
İşte şu boynumdaki dişlerin
Antonious'un kanına dokunurdu,
Kendi hazzına köle Kleopatra kahrolurdu,
Ama bir sonbahar sabahında terleşmek seninle
Aynı anımet kaynağından,
Isıtmıyor geceye miras jilet kesen çıplak düşüncemi...
Tekrara dönüyorum,
Bir tek kendine dönmüyor küre-i arz!
Üzgündür insan / Uzunbir es / Ve körlük kadar.

Uzak denilen uçrabir mesa fe kadar öte dur!
Öpme beni...
Çünkü bu bir masal değil.
Uzayın yüzünde virgül miktarıncagöz,
İzbe yalnızlığında seyirdeyken
Durmadan dönen ıslak bakışlı küreyi
Buğulu kirpik altında o küre-i arzınorda
Karasında ayaklarıyla hayat yükünü taşıyan
Elleri atmosfer ağırlığına amade,
Bazen kırışık sırttebessümlerde saklarken ruhunu,
Süreklî keşnekeşliğe ram,
Bir tanıma sığdırılma teşebbüsündeki insan,
Hafızasıyla mevhum cesetler oyahyor
Üzgündür heyhat / Uzun bir es / Ve körlük kadar.

Sonra cesetlerin sesini bastırıyorum gecede,
Bilgelige ermiş yaşayanları toprağa bırakırken ölümler,
Sonsuz yaşayanların bilgeligi
Anılara kepenk indiriyor gitmekle,
Kalanlar bir daha anısı olmayacak diye benliğine üzgün,
Ben, hangisinden kararsız
Rüya içinde rüyada bir ölüyüm belki
Belki kestiremediğim bir ikilemin kendisi
Ve soyunduğum bu düşünce,
Soyunduğunteninim şizo frenisi,
Üzgün,

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

"TAŞA DEĞMESİN AYAĞIN"

Çocukluğumuzdan -sokağa ilk çıktığımız günden başlayarak- bizimle düşüp kalkan, yanımızdan hiç ayrılmayan dostlarımız onlar. Ayaklarımızın silahsız korumaları. İncinmemizi engelleyen, koruyup kollayanlar bizi. Eşyanın en alçak gönüllüsü. Evimizdeki yeri en uzağı-mızda olan. Taşa vurup çamura batırdığımız. Kayrak oynadığımız. Daireler çizdiğimiz top-rağa. Ezdiğimiz, sürüttüğümüz durmadan. Canlarını yaktığımız.

İnsana yalnızlığını unutturan ikiz kardeşlerdir ayakkabılar.

Ayakkabılar: İkiz kardeşler... "Kardeş gibi" deymi, çocuklardan çok ayakkabalara yakı-şır. Aynı yumurta ikizlerinden daha çok benzerler birbirlerine. İkisinin de yolu, ikisinin de yönü aynıdır. Biri ıslanınca diğeri de ıslanır. Biri çamura basınca öbürü de basar. Kavga etmez-ler hiç, hep yan yana yürür, yan yana dururlar. En güvenilir, en uyumlu yol arkadaşıdır onlar Yoldaş sözcüğü en çok ayakkabalara yakışır.

Suskunluğun küçük sandallarıdır ayakkabılar. Yolların seline kapılmış kayıklardır. Kut-sal kitaplar söz etmeli en çok onlardan: sabırlarından, sadakatlerinden. İnsanına bağlıdır ayak-kabılar. İnsanına sadıktır. İnsanın bilir, tanır, ona göre biçimlenir, ona göre kıvrımlanır Ölüme de bizimle giderler. Woolf intihar ettiğinde ayakkabıları nasıldı? Neler duydu Hrant'ın-kiler? Canlıyla cansızın güzel uyumudur ayakkabılar.

Ölmek: Ayakkabıya ihtiyacın sona ermesi. Uyku ve ölüm: Ayakkabısız yolculuklar. Öylesine yok olurlar – sessizce – hiç var olmamışçasına. "Ölüm: / Kapının ötünde, / Ne çok ayakkabı!" der ya Kadir Aydemir. Sıcaklığını insanının duymaz olurlar artık. Yalnız kaldıkla-rında onlar da yaşarlar içlerindeki boşluğu. Bir kısmı evde beklerken Godot'yu, kimi her gün aramaya çıkar onu. Ayakların kokusunu, sıcaklığını saklamak isterler sanki. Onlar da korkar terk edilmekten

Kaderi benzer iki mahkûmdur ayakkabılar.

Yürüme sevincini, ayakkabılarıyla paylaşır çocuk. Sokağa, başkalaşmaya ilk adımları onlarla atar. O minik ayakları üşümekten, tozdan, çamurdan, kanamaktan onlar korur. Mace-ramızın eşsiz tanıklarındır onlar. Vazgeçilmezlerimizdendirler. Onlarsız edemeyiz. Saatsiz, küpesiz, bileziksiz, şapkasız sokağa çıkabiliriz de ayakkabısız asla!

Ayakkabılar, yaşam savaşında ayaklarımızın zırhıdır.

Gölgemiz bile güzel günler dostuysen, ayakkabılarımız gecede de bizimle birliktedir. Kara gün dostudur onlar. Aşiret ruhu taşır, aşiret bağlılığı gösterirler. Kapı önünde bırakırız da yine de alınmazlar. Duruşları el pençe divan, ezik, çekingendir çokça. Kıymeti bilinmemiş kadınlara benzerler ama yine de yakınmazlar.

Bir efendinin iki kölesi gibidir ayakkabılar.

İçlerinde burnu büyüklüğü de yok değildir. Süsüne düşkün olanları da. Yükselme hırısı taşır yüksek topuklular. Bazıları mücevher değerindedir. Güzeli daha güzel ederler. Bazıları da uyuşamaz ayaklarla; vurur, acıtır, kanatır. Söz dinlemez, kaskatıdırlar. Duruşlarında bile bir kabadayılık taşlar körüklü çizmeler. Dağlara, taşlara meydan okurlar. Fiyakası da bir baş-kadır gıcırtilı çizme giymenin!

Çoğu ayakkabı hiçliği yaşar.

Yazlık ayakkabılar, kış boyunca uykuya yatırılır kutuları içinde: Kundakta bebektir-ler sanki. Kışlıklar ise yaz boyunca uyur, dinlenirler. Lastik çizmeler, işçi sınıfındandır. Tar-lada, bahçede, inşaatta, lağımda giyilen... Keten ayakkabılarsa asfalt yol içindir. Kentlidir onlar, kaldırıma göredirler. Güvenir cinsiyetine, sınıfsal konumuna, mesleğine, kişiliğine, beğeni-sine uygundur. Bu ayakkabıya, bu ayakkabıya, bu ayakkabıya... Pabuç,

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranteey.org>

İNSAN
DİNLEDİKLERİNİ
ANCAK
ZAMANI GELDİĞİNDE
İSİTİR

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>
BUKET UZUNER

FREN
ZARAR
POLAT

DELİ DÜNYA

"Bugün nasılsın?" diye soruyor Başak. Endişeli ses tonundan benimle ilgili evhamlandığını anlayabiliyorum. Hiçbir zaman duygularını saklayamaması ve daha kötüsü duygularını saklaması gerektiğinde takındığı garip tavır rahatsız edici olabiliyor.

"İyi."

"İlaçlarını alıyor musun?"

"Hepsini alıyorum Başak. Hepsini, her gün, tam saatinde alıyorum."

Başak'ın bana acıdığını belli etmemek için yüzüne kondurduğu yalancı tebessümü telefonun diğer ucundan anlayabiliyorum. Özer ailesinin genetiği "tadı kaçırmamak" için kullanılan kaçamak sözlerle ve trajedileri normalleştirmek için takınılan zekânlardan yoksun tavırlarla doludur. Bu genetiğin bende zerrisi bulunmadığı için çoğu zaman üvey evlat muamelesi gördüğümü hissetmişimdir. Belki de öyleyimdir. Ama duygularını saklamaktaki başarısızlığı yüzünden sinir bozucu bir kardeş olsa da Başak'ı çok severim.

"Seninle önemli bir şey konuşmam gerek," diyor Başak

"Önemli bir şey mi? Yine ne dolaplar çevirdin?"

Başak bizzatdan benim sinirden bağırarak öfkeyle telefonu kapatacağını düşünmüşçesine çaresiz bir iç çekiyor. "Lütfen bana sinirlenmeden öncebir dinle."

"Başka bir seçeneğim var sanki."

"Senin sıkıntının alternatif bir tedavi yöntemi var mıdır diye araştırıyordum. Sanırım bir yolu var."

Aslında bu Başak'ın beni bu nedenle ilk kez arayışı değil. Daha öncesinde de henüz kendi kendime konuşmalarım yeni artmaya başlamışken bana fikrimi sormadan bir psikologdan randevu ayarlamıştı. Birkaç görüşme sonrasında bu konuşmalarımın azalması için beni bir psikiyatrist ile götürtüler. Kısacası çok konuşmayayım istiyorlardı. İlaçların işe yarayacağını düşünmüşlerdi çünkü söylediklerine göre insanlar ilaç kullanarak iyileşebilirlerdi. Bana kalırsa bu iyileşmek değil, akıl susturmaktı. Sorunum çözülme-
meyip bir de üstüne tahammülsüzleşip önüme çıkan her-
kesle kavgaya başlayınca bu sefer Başak'ın ısrarıyla
meditasyon derslerine gitmeye başladım. Sakin kalamıyordum. İçimde biriktirdiğim öfke iç sesimi dinleyerek hafif-
leyecek gibi değildi. Bir sürü iç sesim vardı. Beni yargıla-
yan, beni küçük gören, terk edildiğim için bana acıyan, dik
duramadığım için bana gülen, isten-
tilerim için bana
sesini bile arı-
yan bir sürü iç sesim vardı. Neredeyse

laf anlatmaya çalışıyordum. Her birine kendimi savunuyordum. Bir de susturmak için çok fazla konuşmak gerekiyordu. Derken insanları beni parmaklarıyla gösterip gülmeye başladılar. Bazıları yanımdan panikleyerek uzaklaştı. İç seslerim yetmezmiş gibi bir de çevremdeki kalabalıklar da beni yadırgıyordu. Başak telefonda dünyanın en büyük sorununu çözmeye ant içmiş gibi "Sen iyi değilsin," demişti. Sesimi çok çıkarmadan, belli belirsiz "Ne yapalım!" diye homurdanıyordum

Biraz aksi ve huysuz görünebilirim dışarıdan. Başak da eminim bazen böyle düşünüyordu. Bu telefon konuşmamızdan sonra beni zorla bir beyin cerrahına götürüp beynimdeki en ufak hücreyi dahi görebilsinler diye iki saat boyunca tabuttan bozma bir aletin içinde kirkip bile kıpırdatmadan durmama neden oldu. Doktor sonuçları eline alıp "Tertemiz," dediğinde artık bu işi kovalamanın alemi olmadığına karar verdim. İşte bu kararımdan sonra Başak beni çok uzun süre aramadı. Bugüne kadar...

"Sana öncelikle şunu sormam gerek," diyor Başak. "Geçen gün alt komşunun üzerine yürüdüğün doğru mu?"

Sorduğu soru beni geriyor.

"Hayır o benim üzerine yürüdü."

Başak'ın nefes alış yerinin hızlandığını duyuyorum. Neden heyecanlandığını konusunda bir fikrim yok ama bu sefer beni sinirlendiriyor

"Neden yaptın bunu? Adam seni poliseşikâyet edeceğini söyledi," diyor ve o anda hissettiği çaresizliğin boğazından yükselişini duyuyorum. İşin kötü tarafı onun neden bu kadarkızgın olduğunun konusunda hâlâ bir fikrim yok.

"Adam benim üzerine yürüdü Başak. Bana deli dedi. Neymiş efendim, sürekli konuşuyormuşum. Ha bir de çok komik, geçen gün balkonda rakı içtim, yok kendi kendime kadeh tokuşturuyormuşum, hayali arkadaşlarım varmış. Kardeşim dedim, sen benle dalga mı geçiyorsun? Deli misin nesin? Sen delisin asıl, dedi. Mahallenin delisi diyorlarmış bana," diyerek karşılık veriyorum. O da beni anlamış olacak ki cevap veriyor.

"Deli değilsin. Sen sadece herkes gibi değilsin. Hem o herif gibi bir aptal olmaksızın deli olmak çok daha iyi bir şeydir. Sadece sana zarar vermelerinden korkuyorum. Seni incittiklerinde sen de onları incitmek istiyorsun. Buna bir son vermelisin."

Başak ailenin en büyük çocuğu olduğundan mıdır yoksa annenin sürekli geçici olarak ailetenmek zorunda

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranteey.org>

Şeyma Türk

kaldığından mıdır bilemiyorum ama bazen hayatımı yönlendirmek konusunda ciddi baskılarını hissediyorum. Benden sekiz yaş büyük ve gençliğini bana ve kardeşime bakarak heba ettiğini söyleyebilirim. Bizimkilerin neden bu kadar uzun aralıklarla çocuk yapmak istediğini hiç anlamamışım. Kardeşimin de benden on yaş küçük olması bende aslında arkadaş olsun mantığıyla değil kazara oldu pişmanlığıyla hareket ettikleri hissiyatını uyandırıyor. Bazen Başak'ın da gençliğinin intikamını alma amacıyla üstüme bu kadar düştüğünü düşünüyorum. İgneleyici ve kaba sözlerime hiç aldırış etmeden bana karşılıksız iyi davranması da böyle acımasız şeyler düşünebildiğim için suçluluk duymama neden oluyor. Yine de ben onu senelerce görmesem bile aklından neler geçtiğini herkesten daha iyi anlayabilirim. Şu anda da olduğu gibi

“Sakin bana doktora gitmem gerektiğini söyleme”

“Yarın sabah on birde. Sana adresini göndereceğim,” diyor ve yüzüme kapatıyor. Hâlâ telefonda olduğuna inanmak isteyerek birkaç defa “alo” diyorum. Kulagımda çınlayan bozuk telefon sesiyle birlikte küfürleri yüzüne bir bir sıraladığımı hayal ediyorum.

O da beni deli sanıyor. Hâlbuki tek yaptığım kendi seslerimle konuşup onlarla ortak bir yol bulmak. Benim tüm iç seslerim birbirine düşman, hepsi bir ağızdan konuşuyor. Tek anlaşabildikleri konu; benim ne kadar zavallı bir adam olduğum. Ben de onlara kendimi anlatmaya çalışıyorum. Delilik yapıyorsam kendime... İnsanlarsa her gün birine bir delilik yapıyor. Herkes her gün bir deliliğe göz yumuyor. Herkes birbirini delice aşağılıyor, delice eleştiriyor, delice yeriyor, delice seviyor, delice nefret ediyor... Sonra herkes bu delilikler yüzünden kendi kendine konuşmaya başlıyor. Yürürken, yemek yaparken, film izlerken, arkadaşlarıyla konuşurken... Tek farkımız; onlar bunu sessizce yapıyor. Kimsenin neden delirdiğini sorgulamıyorum. Bunun bir tedavisi de yok. Burası deli dünya. Herkesin deli olduğu bir dünyada bir deli kalkıp beni “deli” ilan ediyor. Öyleyse tüm deliler içerisinde ulaştığım bu makamı seve kabul ediyordum.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://ranteey.org>

EN ÇOK AKŞAMÜSTLERİNİ SEVER

"Ben unuttum mu?" diye sordu, susmak kaldı bana sadece.

...

O gın bütün korkularını, bir de lacivert paltosunu alıp sokağa çıktı; o yüzündeki bu gürlüğe, eve gitme zamanı dahakapıdan çıkınca gelmişti de, inat etti. Yılınson gününde kendisine hediye ettiği, kırmızı kurdeleyle bağladığı hayalini yaşamak istedi. Yeni birkaç hatıra edinebilirdi sokağa çıkarsa, korksa da yapmalıydı bunu fakat adımları kitiçildi evinden uzaklaştıkça dizleri titredi, kafasının içinde yılların sesleri bir olup konuşmaya başladı. Gücü yetmedi, geri döndü, evinin kapısında durdu bir süre ne pişmanlıklarını hatırlayabili ne de sevinçlerini, o korkunç boşlukla yıllardır nasılbaş ettiğini düşündü, sadece sokağa baktı, sessizlik istedi, daha fazla sessizlik.

Bir şeyler beklediğini biliyordu, o yüzden sokağa çıkamamasının verdiği yenilgi solmaya başlamıştı bile. Evindeki en sessiz yer, küçük pencereli, az eşyalı güneşli bir odaydı. Güneşe baktı, soluyordu yavaş yavaş. Zaten en çok akşamüstlerini severdi o, sandalyesine oturdu, pence-reye dikti gözlerini ve bekledi. Ocakta her akşam demlediği, her akşam da bitiremediği çayının suyu fukurdamaya yeni başlamışken güneşin son sarıları evine yaklaşmışken çaldı kapısı. Sessizlik, işte bir tek o bozuldu, geri kalan her şey yerli yerindeydi, haftalardır oyununu ezber etmiş ve sahneye çıkacağı an son kezderinbir nefes alan bir oyuncuydu o an hepsi, beklediler.

Ben girdim içeri, o tanıdık koku sardı ellerimi, sessiz ve renksiz o koku. Tekbir çiviye duvarınaastığı lacivert paltosunu gördüm önce, "En son ne zaman giydi acaba?" diye düşünürken hemen mi olur, hiç mi söz dinlemezler, gözlerime doldu yaşlar. Oraya gelebilmek için topladığım tüm gücümü aklamamaya harcamak zorundaydım şimdi; oysa hatıra daha yeni başlıyordu, dayanmalıydım. Ne zordu, bütün vücudum o anda çözülecekken ayakta durmak için savaşmak, aklamamak için tavandaki lekenin neden olmuş olabileceğine dikkatini vermeye çalışmak. Ne zordu senede sadece bir gün, ölümüne yaklaşan her yılın son gününü onu görmek.

Aglamadım, onun yerine o küçücük kalmış, titrek kadına sarıldım. Kollarımın arasına et ve kemik değil, hatıralar, umutlar doldu o an. Zordur yapamadıkların çarpınca yüzüne, tokat oldu tüm umutların birden. Sonra çözülün kollarım, sırada göz göze gelmek vardı fakat kollarımın de-

cesareti yoktu buna, onun yerine sessiz odasına yöneldi yavaş adımlarla, bana hiçbir şey demezdi de bilirdim fazla konuşmamam gerektiğini, mabediydi o oda onun ve orada sadeceanılar konuşurdu. Çay koydu bir bardak,akşamüstü-nünson ışıklarının en sarı düştüğü yere oturdu sonra;göz-leri titrek, elleri daha titrek baktıbana, ardından çekmece-sine takıldı gözleri

Hayatını saklıyordu çekmecesine, yaşadığı her anı unutmamak için çabaladı ömrü boyu, nasıl bir korkuydu onunki kimse anlamadı. Unutmaktanölesiye korktu, o yüzden yazdı, sakladı, biriktirdi, eskimesine izin veremezdi yaşadıklarını. Ne derin oldu sonuçları, ne derine oydu yaraları, ne dertmiş, ne delirtendertmiş bilemedi. Unutmak ne kadar kolay ve ne kadarzordu, o ise neresinde durdu-gunu hiç göremedi

Çekmecede hâlâ gözleri, akşam güneşi sapsarı düşüyor odaya, yüzü ise bembeyaz. Bana bir şeyler anlatmak istiyor sanki belki özür dilemek, çocukları sormak ya da en azından "Seni özledim." diyebilmek. Sözcükler, kelimeler, umutlar dökülüyor elbisesinden ayağa kalkınca, benim gözümlerim o umut döküntüsüne takılıyor, artık başımı kaldırmak çökör.

Gözlerim yerde, bir sonraki hareketini görmem için bakmama gerek yok. Bazı kızlar annelerinin örgü örtisünü, kahve yapısını, domates doğrayışını ezberler fark etmeden, ben anılar nasıl saklanır, ne zaman saklandıkları yerden çıkartılır hepsini ezbere biliyorum. Burada otururken, dinlerken hareketlerini, beklerken; aslında sadece düşün-memeye çalışırken ama her seferinde daha kötü yenilirken umutlarım tek tek üşüşüyor yine, gitseler... Çekmecesini açıyor şimdi, kimisine hafif bir hışırtı gibi gelebilecek ama bana yaşadığı bütün yılların cıglığı kadar gürlütlü gelen o sesi duyuyorum. Birazdan anılarını, umutlarını biriktirdiği; aşık olduğu, çocuklarını büyüttüğü o defterlerden birini seçip bana okumamı söyleyecek, düşüncelerimi o an dağılıp kayboluyor sessiz odada.

Artık şikâyet etmekten yorulmuş, karşı koymak gibi bir niyetim de yok. Acıvar sadece içimde, o defterlere yazılan her cümlemin bizim yaşayabileceklerimizden çaldıkları geliyor aklıma, ben de delirmemeliyim, dayanıyorum yıllardır. O ne kadar hatırlamak istiyorsa ben o kadar unuttuyorum. Ne güvdim, ne vedim, ne düştüğümü unuttuyorum; ister-ker yapıyor bu kadarı, yarınma da yarın gelebilmek adına

yapıyorum. Zaten insan ne kadar unuttuğunu düşünse de, her çabaya rağmen geçmişin en derin hatırası hep içindedir. Ben de bugün yine buradayım, okuyorum on yedi yıl öncesini. Üniversiteye başladığım zamanı anlatmış uzun uzun, kapıdan girdiğimde bekletmeyi başardım o yaşlara daha fazla karşı koyamıyorum. Adım, okulumun adı, annemin el yazısı gözyaşlarıyla buğulanıyor, dağılıyor. Ben de dağılmak istiyorum, ne sıkıntıymış, ne bıktırıcı acıymış...

Odadan çıkmış, ne zaman fark etmedim. Sesler geliyor mutfaktan, yeni bir çay doluyor bardağına. Görmem için bakmama gerek yok, lacivert paltosu asılı hemen kapının arkasında, kum rengi duvara tek bir çiviyle, kütük çaydanlığı da son demini vermek üzere... O en çok akşamüstlerini sever; sebebi rengidir der kimi zaman, kimi zaman da hüznü. Bence aradadır akşamüstleri, ne gündüzdedir, ne gece; ne beyazdır, ne siyah, tam da onun gibi.

Yalnızım burada, akşamın ilk siyahı, günün son ışığıyla buluşuyor, bana daha da yaklaşıyor camı delip geçen ışık; sapsarı, tam da sevdiğigibi. Ben on yedi sene önce yazılan yapıtlara ağlamaktan başka ne yapayım bilmiyorum. Birazdan yanıma gelir, duymak ister yıllar öncesinin bir aralık ayının ilk pazartesini. Kendisi yaşamamış, kendisi yazmamış gibi dikkatle de dinler ben susana kadar. O kadar yoruldum ki bu oyundan, geçmişini arayan ve yıllardır da kendini kandırmaktan, korkmaktan başka bir şey başaramamış bu kadına anılarını okumaktan. Hele o sorusu... Her sene, nasıl parçalanıyorum göremiyor, sanki inadına, beni kırmak için soruyor bitirince okumayı:

"Ben unuttum mu?"

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rante.org>

AYLAKLIĞA ÖVGÜ: SLACKER ÜZERİNE

Günümüz bağımsız sinemasının önemli isimlerinden Richard Linklater'ın sinema anlayışının tohumlarının, *Slacker* ile atıldığını söylemek isabetli olacaktır. Sonrasında onu daha çok seyirciye ulaştıran *Before Sunrise* üçlemesi, *Waking Life*, *A Scanner Darkly* gibi daha ziyade "an" odaklı, monolog, düşünce akışı, dışavurumcu bir düzlemde ilerleyen filmlerinin, köklerini ikinci uzun metraj filmi *Slacker*'da açıkça görmek mümkün. Hatta Linklater, *Waking Life* (2001) filminde *Holy Moment* (Kutsal An) bölümünde anlatıldığı üzere, filmlerin (genel bağlamda hikâyelerin) belirli bir yapı üzerine inşa edilmesi fikrinin yersizliği ve asıl önemli olanın kutsal anı yakalamak olduğu fikrini öne sürer. Nihayetinde, yönetmenin *Slacker*'da bildiğimiz klasik-dramatik yapıyı tamamen bozarak belirli bir veya birkaç karakter üzerinden hikâyeyi anlatmak yerine, düzlemlerde film kişisi oluşturarak sadece birbirlerinin hayatlarından bir "an" için geçen insanlar olarak resmetmeyi tercih eder. Bunu sağlamak için de yönetmenin fazlasıyla plan sekanslara başvurduğu görülür. Herhangi bir filme oranla, film boyunca çok az sayıda kesme vardır. Buna mukabil, Linklater filmlerinde sıkça rastladığımız günlük sokak dili ile herhangi bir karakteristik özellik göstermeyen dönemin Amerikan toplumunun tipolojisi düşünülerek film kişileri oluşturulur. Hatta, Linklater'ın Austin, Texas'da büyüdüğü ve filmin de o bölgede geçtiği gerçeği göz önüne alınırsa, film kişilerinin gerçek hayatta tanıdığı insanlardan oluştuğu ihtimali daha da yükselebilir. Uzun monolog ve diyalogları tercih etmesinin yanı sıra, bunları birçok esere yaptığı atıflarla da süsler. Örneğin, sadece filmin girişindeki uzun monologda *The Wizard of Oz*, *Frank Zappa* ve *The Omega Man* referansları göze çarpar.

Filmin giriş bölümü, otobüsten inerek taksiye binen bir adamın -ki bu adam yönetmenin ta kendisidir- revize ettiği bir paralel evrenler teorisini anlatmasıyla başlar. Bu teoriyi *Oz Büyücüsü*'nde Dorothy'nin karşısına çıkan birçok yoldan birisini seçmesi örneğiyle anlatması da enteresandır; zira sonrasında film boyunca her bir film kişinin yaptığı seçim ve seçtikleri yolun filmin akışına karar vermesi gibi bir durumla karşılaşırız. Taksiden indiğinde bir arabanın yayaya çarpması ve sonrasında kameranın arabadaki kişiyle devam etmesiyle sürekli film kişilerinin birbirlerine dokundukları an kadar ekran süreleri olur. Üstelik bu seçim konusu o kadar varoluşsal bir hâl alır ki, film için *Slacker* isminin seçilmesi, adeta aylaklığı, bütün gün oturup eyleme geçmeyen insan figürlerini haklı çıkarma çabası gibi görünür. Örneğin, röportaj veren film kişilerinden birinin: "*Kötü bir hayatım olabilir; ama en azından bunu sağlamak için 'çalışmam' gerekmiyor.*" demesi, birçok açıdan filmin önermesini ön plana çıkarır. Öte yandan film için ilk düşünülen isim benzer ileri süren *The Nobody* Boy'dur. Yönetmenin diğer filmlerinde de yoğun olarak hissettığımız, nihilist alt-metinlerin ön plana çıkarılmasından *Slacker*'ın da payını fazlasıyla aldığını söylemek gerekir.

Öte yandan, Fellini'nin *Aylaklar* (I Vitelloni, 1953) filminin aksine, Linklater'ın tercih edilmiş bir aylaklığı resmettiği, hatta bahsedildiği üzere bunu rasyonalize etmeye çalıştığı bir düzlem kurulduğu görülür. Nitekim, film boyunca karşılaştığımız diyaloglar ve monologlarda, Amerika'daki sosyo-kültürel durumdaki duraganlık, 60'lardaki protest dönemin çoktan sona erişti, 70'lerde yaşanan enflasyon gibi bazı ekonomik problemlerin hemen hemen çözüme kavuşması, 80'lerde oluşan "paranın her şeye çözüm olduğu" algısı ve Amerikalılarda yaşanan "bireysellik" -ki burada kastedilen aslında egosantrik ve materyal bir bireyselliktir (yaşlı anarşist karakterin Nietzsche'nin *Güç İstenci*'ni okuması buna örnek olabilir)- toplumun sessiz değişim çılgılığı atan uyumsuzlarını (misfits) gelecek -hatta şuan- kaygısına boğar; lakin içinde bulunduğu durumu yorumlayan fazla paranoyak davranışlar sergiledikleri film boyunca gözlenmemek çok olasıdır. Kuşkusuz bu paranoyasızın yersiz bir paranoya olduğu ima

Nurdan Uysal

edilmez. Yine de eyleme geçme konusunda bir engel teşkil eder. Nitekim, hükümetin politikalarını, vergi sistemini eleştiren ve harekete geçilmesi konusunda insanları ikna etmeye çalışan gencin, bunları anlatmaktaki asıl sebebi protest yazılarla bezeli tişörtlerini satmak istemesidir. Ek olarak, bazı film kişilerinin, Kennedy suikastı, uzaykoloniziciliği, sera gazları, çizgi filmlerdeki korkunç alt metinler gibi toplumun büyük kesimi tarafından “komplo teorisi” olarak görülecek düşüncelerinin dışavurumunu görürüz. Aslında Linklater’ın burada vurgulamaya çalıştığı en sağlam bakış açısı da budur. Klasik hikâye yapısını tamamen paramparça etmesine karşın aylıklık kavramı etrafında gezinir ve sıradan bir gün içinde yaşanan sıradan diyalogları ve karşılaşmaları bir temel üzerine oturtturarak 80’ler Amerikan toplumunun gündeminin etkilerinin genel bir portresini çizer. Nitekim bu dönemde, toplumun anlayışına benzer bir şekilde, hırsları doğrultusunda zengin olabilmiş ve sadece şık giyinen insanları görebileceğimiz *Dallas* (1978-1991) gibi televizyon şovları popüler olmuştur. Hatta *Slacker*’da Madonna’nın “*Material Girl*” şarkısındaki “it’s a material world and I’m a material girl” dizesini bir film kişisinden duyuruz

Bütün bunlara rağmen, filmdeki karakterlerin sistemin işleyişi hakkındaki sorgulamalarının isabetliliği konusundaki farkındalıklarının “aylaklık” sayesinde elde edildiğini görürüz. Richard Linklater’ın bu konudaki yaklaşımı Bertrand Russell’i andırır. *Dazed and Confused* (1993) filminde de 1976 yılında bir lisenin mezuniyet gününde yaşananları anlatmayı tercih etmiştir. Çünkü Linklater’ın asilede etmek istediği, geleneksel anlamda bir olay örgüsü oluşturmak yerine, hayatın içinden yakalanan enstantanelerle gerçeği yansıtmaktır. Örneğin, filmde bir bıçaklanmaya şahit olan film kişilerinden biri, gördüğü olayın sahteliğinden yakınarak televizyon ve video kasetlerin daha etkili görsellere sahip olduğu konusuna değinir. Burada da bir bağlamda David Hume’un ide kavramı yerine kullandığı impression (duyum/izlenim) kavramına benzer bir örnekle karşılaşıyoruz. Tecrübelerimizle elde ettiğimiz her anın zihnimizdeki izlenimleri ne kadar güçlü olsalar da duyularımızla tecrübe ettiklerimiz kadar güçlü olamaz. Duyumların da zihin olmadan var olması söz konusu değildir. Fakat bu noktada, televizyon kuşağı içine doğmuş bir neslin duyularını yaratan tin’in de televizyon olduğu gerçeğiyle karşılaşıyoruz. Nitekim, film kişisi, bıçaklama hadisesindeki bıçak darbesinin ve kanın gerçek gibi görünmeyişinden yakındır. Aslında bu durumda aklın a priori bilgilerinin olmadığı gibi bir sonuç çıkarılabilir, olsak da Linklater’ın vurgulamak istediği sisteme dair bir gözlem budur.

*“Çalışmak
abartılmış
bir erdemdir.”
Aylaklığa Övgü,
Bertrand Russell*

KÖŞESİZ KÖŞE: SON - BAHAR

Sonbaharı sever misiniz? Bençe sonbahar en acayip mevsimlerden biri. Rengiyle, kokusuyla, insana verdiği duygu durumuyla... Rengini sevmeyen yoktur herhâlde? Yeşille kızılın, kırmızıyla kahverenginin harmanlandığı; bir yandan hüznün, bir yandan mutluluk veren o renklerle oynamak zor olmalı zaten. O yerdeki kurumuş yapraklara basmanın keyfi de bir başkadır. Tebessümle karışık göz dolmasına sebebiyet verebilir. O yaprakların üstünden yürürken aklından nelerin geçtiği de çok önemlidir.

Sonbaharın kokusunu sevmeyen biri ile pek karşılaşmadım bugüne kadar. Havanın serinliğinden midir bilinmez ama insanın içine ferahlık veren bambaşkaymış gibi gelen bir hava vardır sonbaharda. Yağmurlu günlerde topraktan, çimenlerden ve hatta betondundan çıkan kokunun güzelliği ise paha biçilmezdir. Cığerlerini patlatacak kadar derin nefes alıp içine çekmek istersin havayı da kokuyu da. Yaz yağmurlarında kışın soğukunda alamazsın o kokuyu. Sabahları uyanınca heyecanla pencereyi ya da balkon kapısını açma sebebidir o koku. O hava üşütmez ama tatlılatır ırpertir.

Sonbaharın duygu durumu en kafa karıştırandır muhtemelen. Evet, her zaman hafif bir melankoli vardır ama bir umut da taşır sonbaharın duygusu. Yazın rehaveti ve boşvermişliğinden, kışın insanı yataktan çıkmaktan alıkoyma kasvetinden uzaktır. Yenilenme hissi verir. 1 Ocak'tan veya herhangi bir pazartesi gününden daha bir "başlangıç" gibidir sonbahar.

O rengi gördüğün, o kokuyu aldığın, o duygu durumu ile bulunduğun an "başlamak" istersin. İşe giden ki ruh halin değişir. Sabah kalktığında ilk iş sevgiline, "Seni seviyorum!" demek istersin. O sabah içtiğin kahvenin tadı da kokusu da bir başka güzeldir. Daha yavaş yürüyorsun sokaklarda, renkleri hafızana kazırsın, havayı içine çeker sin. Hatta o telefonununda o cepten çıkar ve bir sürü fotoğraf çekersin. Gördüğün renkleri paylaşmayı istemek de bir parçasıdır sonbaharın. Yaprakları eze eze yürürsün. Bazen kızgınlıkla, bazen mutlulukla ama sesli her türlü huzur verir. Sabahın serinliği hoşuna gider. Bazıları yazı özlüyor o anlarda ama şikayetçi de olmaz. Sonbaharın öyle garip, herkesi kucaklayan ve herkese kendini sevdiren bir tarafı vardır. Melankoli bile hoş karşılanır zaman zaman. "Son" dediğimiz şey her zaman hüznü ve üzüldür ama içinde "son" geçen bu bahar bunu yıkıp geçerkimileri için...

Ataol Behramoğlu'nun "Eylül Sabahının Serinliği" bunu çocuk günlerimden beri okuyordum...

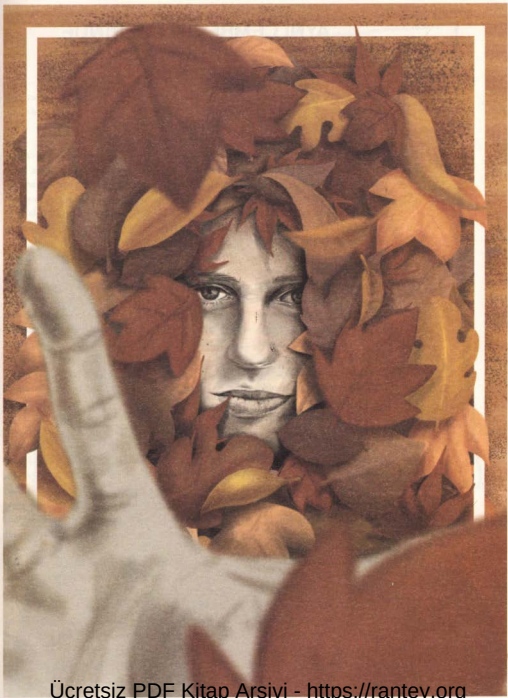
*Eylül sabahının serinliğini
Yaprakların serinliğini
Cığerlerime dolduruyorum
Sessizlik ve serinlik
Birleşiyor
Yıkılmış güvercinler
Ve çok uzakta bir tren sesi
Her zaman yeniden başlamak duygusu
Doğuyoriçimde
Her uyanışında
Düşmanlarımı bağışlıyorum
Daha çok seviyorum dostlarımı
Her uyanışında
Eylülsabahının serinliğini
Yaprakların serinliğini
Yüreğime dolduruyorum*

Ama... Ama tabii bazıları bunları görmek istemez. Kim bilir belki de gerçekten hissetmez. O da bir tercihtir. Belki de "son bahar"dır. İşte orada da neden Cemal Süreya'dan "Eylül'dü" devreye girmesin ki?

*Dalından kopan yaprakların
Saranan yanlarına yazdımadını
Sahte bir gülüsten ibarettin oysa.
Ve hiç bilmedinellerinin soğukunu.
Eylül'dü...
Di'ligeçmişbir zamandıyaşadığımı
Adımlarımızınkusalığı bundandı
Bundandığı gözlerimin durgunluğu.
Sarı sıcak cümlelerde sözün kadar yalan,
Ellerin kadar ıssız,
Sen kadar zamansız molalar veriyordum
Ve çocuksu bir bencillik hüzünümü.
Eylül'dü...
İzlerini çizdiği zaman ansızındıydın,
Şimdi yoktu bi anlamı suskunluğun.
Cırtlıçıplak kalakaldım sessizliğinin orta
yerinde.
Sonra sesine yankı vermeyen uçurumlar
kıyısında
yürüdüm bir zaman
En çok sesini aradım.
Gözlerinse aslı bıraktığın yerdeydiler hâlâ.
Gözlerini sildi zaman...*

*Değim ya... Eylül'dü.
Son baharın sonbaharınımsıydı...*

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

AYNI ÇEMBERİN ÜZERİNDE

Sabah uyandım.

Gece uyandım.

Zamanı, gözümü dahi kırpmadan kaybettiğimi anlayınca tam dört gün, dört gece duvarlara baktım. Avuç içlerimden akıp giden su tanecikleri misali ne akrebini ellerimde tutabildim ne de yelkovanını.

Şimdi, şu beş para etmez aklımı kaybetmeme beş vardı.

Saatler gece yarısını vurduğunda önce köpekler göğe doğru uluyacak sonra gece kuşları kendi aralarında fısıldaşacaktı. İşte ben tam o sırada yine seni aramaya çıkacaktım. Ayaklarıma kadar uzanan yırtık bir paltoya sarınacak şehrin bütün kirli yüzünü ağır ağır arşınlayacaktım. Önce yokuşları yalayıp yutacak sonra kendimi bir tepeden aşağı yuvarlayacaktım. Parmaklarımin az ötesine uzanan upuzun bir çöplüğe gözlerimi dikecek tırnaklarımla ezdiğim izmaritlerimi savuracaktım. İnce bir rüzgâra kapılan küllerin içinden yeniden ayağa kalkacak sesim soluğum kesilene dek bağıracaktım.

"Nerelerdesin?" diye soracaktım önce. Sonra sesim yankılanınca kendi sorularımı kendim cevaplayacaktım. Gecenin en karanlığında, bir uğursuzun bile uğramayacağı şu kara delikte ne yapıyorum diye kendimi de sorgulayacaktım. "Öldün mü, kaldın mı?" diyecektim en sonunda. "Hiç değilse, gittiğin yerleri anlat" diye sayıklayacak; sayıklarken tükenecek, tükendiğimi sandığım noktada ise yeniden çoğalacaktım. İçimdeki özleminle bir iken beş olacak beş ayrı suretimle yine peşinden dolanmaya başlayacaktım. Bir suretim boş yatakların altını yoklayacak, bir diğer suretim duvarlara yaslı kapıların ardını kurcalayacaktı. Bir başka suretim karanlık çukurların içine girecek öteki ise ormanların derinliklerine sızacaktı. Ben ise, en sonuncu suret olarak, henüz mezar taşı bile konmamış kabirlerin içinden seninkini arayacaktım. Sonra içlerinde umut kırtılları barındıran bütün suretlerimi kor ateşlerde yakacak ve yokluğunla baş başa kalacaktım.

Bir sabah daha uyanacak

Ölene dek, bir gece daha uyumayacaktım.

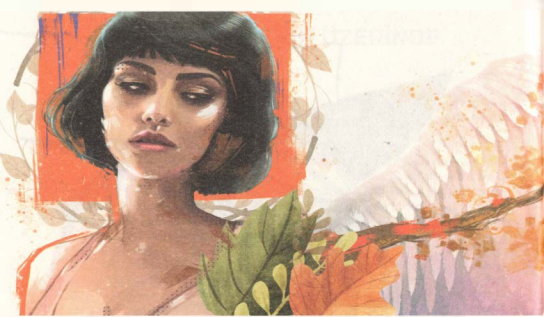
Zamanla seni de hiçliğe kaptırdığımı anlayınca önce dolaptaki eşyalarını yerlere dökerek sonra banyoda asılı duran havlunu bir güzel katlayıp gönlümün en sıcak köşesinde saklayacaktım. Ardından evimiz senin gittiğini duyan konu komşuyla dolup taşacaktı. Ben ise, hâlen nefes alıyormuş olmanın verdiği cılız bir kuvvet ile, birbirlerine sarılıp ağlayan insanları ağırılacaktım. Günden güne kapımızı çalanların sayısı azalacak senden geriye kalan eşyalar tükenmeye başlayacak ve geride benim ruhsuz bedenimden başka bir şey kalmayınca bizi kimseler arayıp sormayacaktı. Herkes gittiği vakit, şu paramparça olmuş vücudunun başında toplanan akbabalar, evimize uğrayıp ağlaşmalarımıza katılacaktı. Sonra o aynı akbabalar, evimizin derinliklerine dalıp gömleklerini, kazaklarını ve hatta kitaplarını kurcalayacaktı. Ben ise o sırada göz yaşlarımı dindirmekle meşgul olacak ve ne olup bittiğini yine anlamayacaktım.

Bizi terk edişini de hiç anlamadığım gibi...

Şu akbabaların biçareliğine gülüp duracaktım.

Birer birer eşyalarıyla beraber aklımı da kaybetmeye başlayınca konu komşu yine etrafımda toplanacak zararsız olduğumu anlayınca ise beni şu delirmiş hâlimle baş başa bırakacaktı. Sonra ben bir başıma kalınca yine seni aramaya çıkacaktım. Ayaklarıma kadar uzanan yırtık bir paltoya sarınıp şehrin bütün kirli yüzünü ağır ağır arşınlayacaktım. Önce yokuşları yalayıp yutacak sonra kendimi bir tepeden aşağı yuvarlayacaktım. Parmaklarımin az ötesine uzanan upuzun bir çöplüğe... Derken bu kânetin döngüsü de bir nevi sonlanıyordu.

Sumru Uzun

MASAL KUŞU

Fincanda soğumaya yüz tutan çay, duvardaki tel panoya mandalla tutturulmuş kurumuş yapraklar, komodinin üzerinde dağınık duran geçmişî yansıtan fotoğraflar, yatağın ucundan sarkan püsküllü battaniye...

Güz mevsiminde sıradan bir detay olmaktan uzakta, zihnindeki düşüncelerle cebelleşen bir kadın... Kuşlarla ilgili bir belgesel izlerken hayatının anlamını onların kanatları arasında arıyordu. Zihnindeki sorular adeta bir Çin Seddi gibi bugününden geleceğine uzanan aşılması güç yolları önüne seriyordu. Telefonu titredi.

1 yeni mesajınız var!

Ekranda beliren ismi okuduğunda, hissettiği heyecandan bir anlığına güçlükle nefes aldı.

Çayı soğurken dünya dönüyordu. Belgeselde dış sesin söylediğine göre, kafası karışık kuzey sumrusu uçarken yuvasını bulamıyordu. Bir anlığına evrenin kendisiyle konuştuğunu hissetti. "O kuş ben olmalıyım," dedi içinden. Duygularıyla kanat çırpıyor fakat karmaşık zihni yüzünden yuvasını bulamıyordu. Uçtukça uçuyor, düzeni alt üst oluyor, aşk rüzgârı bedenine değdiğinde ürperiyor, ne yapacağını bilemiyordu.

Genç kadın bu güzel sonbahar gününü evde tek başına geçirirken dünya üzerinde aşk için adımlar atılıyor, konusu aşk olan romanlar yazılıyor, âşık insanlar el ele sokaklarda yürüyor, Eros aşk oklarını fırlatmak için bir çift yürek arıyordu. Aynı dakikalarda Roma'da Aşk Çeşmesi etrafında toplanan insanlar aşkı dileyerek çeşmeye bozuk paralar atıyor, romantizmin sembolü olan Eyfel Kulesi'nin önünde çiftler yeni fotoğraflar çekiyor, kalpleri aşkla atan insanların enerjisi evreni güzelleştiriyordu. Aşk bununla yetinmeyip bir masal kuşu

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Soğuk çaydan bir yudum daha alıp bilgisayarı kapattı. Kararan ekranda kendi yansımısını gördü. Gözleri parlıyordu. Ekranı yaklaşıp bir kez daha yansımına baktı. Yanılmıyordu. Ne kadar kontrollü olursa olsun, gardı düşüyordu. Birlikte sohbet ettikleri kısacık anları düşündürken yüzünde beliren gülümseme her şeyi anlatıyordu. O kısa anları birbirine bağlayarak oluşturduğu aşk ipliklerini yüreğinin etrafına sarıyordu. Yüreği bir makaraydı, her an dahaçok aşka sarılan...

KAOS

Bazen her şeyin ortasında öylece durmak istiyorum. Akıp giden trafığe karşı bir cadde-
nin ortasında, içime batan tüm şeylerle gün doğumunda, daha önce hiç gitmediğim bir kafenin
cam kenarında, mutluluğun, hüznün, bu hayata dair her ne varsa hepsinin karşısında öylece
durmak istiyorum. Hiçbir şey düşünmeden, hiçbir şey söylemeden. Bir kez de susarak anlat-
mak istiyorum her şeyi. Masamda duran onlarca kitap, bildirim ışığı hangi karanlığı aydınlat-
tır ki diye düşündüğüm telefonum, yana yana tükenen, sünen ve asla kokmayan kokulu mum.
Aklımdan türlü düşünceler geçiyor ve yine bir girdaba gireceğimi fark ettiğim o an tava-
nıma bakıyorum. Kaçınıcı kez bilmiyorum ama kalbimin ve aklımın yollarını ayırdığı günden
beri, kafamı çevirip bakamadığım her şeye karşı bu tavana bakıyorum. Temizlemeli, diyo-
rum. Boş bir gün bulup tümüyle temizlemeli bu tavanı. Hayali bir bulut gelip tersine bir yağ-
mur yağdırsa da şu tavanım temizlense. Kendime gülüyorum ve o an kirpiklerimden yanak-
larıma doğru bir ıslaklık hissediyorum. İşte o an kendimden kaçmak istiyorum sadece. Şu
tavandan, bu odadan, yalanlardan, heveslerden, tek günlük mutluluklardan, her şeyden kaç-
mak istiyorum. Ama sonra kaçmak kurtulmak değildir diyorum. En iyisi burada durmak, her
şeyin ortasında, bu tahammül edemediğim kaostan karşısında öylece yapayalnız ama tüm ben-
liğimle durmak.

İnsan sevgisizlikten kaçır yahut çok sevdiğinden, yorulduğundan diyor şair. Kendime
bakıyorum. Silmediğim, hâlâ izi kalan ne var şu kalbimde? Sırf izi kalmasın diye yaktığım,
dumanıyla boğulduğum onlarca şeyden geriye ne kaldı içimde? Hiçliği görüyorum, koskoca
bir boşluk, تنها bir sokak... Geriye hiçbir şey bırakmamış zaman. Ne bir yüz ne bir ses ne
de bir söz. Fakat yaktığım onca şeye rağmen, ne zaman bir sevgi bulutuyla karşılaşsam, sırıl-
sıklam olduğum ve iliklerime kadar üşüdüğüm günler geliyor aklıma. Ne zaman güzel bir şey
bulsam, beklemek istemiyorum; hemen sarılsam, hemen kaybolmak istiyorum o şeyde. Ne
zaman böyle hissetsem küçükken oyuncakçıda gördüğüm o devasa bebek evi geliyor aklıma.
Hâlâ, keşke diyorum, keşke o gün onu alsaydı annem. Keşke o gün, hiç beklemek zorunda
olmasaydım. Bir daha göremediğim o devasa bebek evi kim bilir şimdi hangi çöplükte, kimi
mutlu etti ve sonra bir kenara atıldı. Belki de toprağa karışmış, yok olmuştur. Her gün göm-
düğüm ve çürümeye bıraktığım umutlarım gibi, o da çürümeye yüz tutmuştur. Beklemek iste-
miyorum, beklersem geçecek, beklersem acı verecek diye korkuyorum. Hem valimizi boşal-
tıp yorgun kazaklarımızı naftalin kokulu dolaba yerleştirmek hem de çok uzağa, daha da uzağa
atmak istiyorum o valizi. Herkesin her şeyden kolayca sıkılabildiği bir dünyada, kimsenin
hayatında veya hayalinde yer edinmek gelmiyor içimden. Ne zaman birisi bana "dokunma
böyle kalsın" dese, dokunmak istiyorum ona. Çünkü ne zaman karşı koymadıysam insanlara,
karşı koyamadıklarımın eksildi içim. Söylenmemiş cümlelerim bir bir arttı hep. Ne söyle-
yen oldu ne dinleyen. Ama tüm bunlara rağmen geçip gidene, sonunu düşünmeden bugün
için söylenmiş sözlerle, oynanmış duygulara ve oynanamamış tüm devasa bebek evlerine karşı
korudum içimde hâlâ kirlenmeden kalmış şeyleri. Vazgeçmem için gösterilen sevelere karşı
devam etmeyi böyle öğrendim ben. Tüm gücümün, içimdeki bu tutkunun, yola devam etme
istegimin ardında kırıklarım, düşüşlerim ve gitmek isteyişlerim vardı hep. Buz dağının görün-
meyen yüzü gibi gizli ama saydamdım. Ben sevmeyi, sevgisizliğe sitem ede ede öğrendim.
Anlam bulmaya çalışırken anlamsızlaştırdığım bu hayata karşı, bulamadığım her cevabı mut-
laka kendi içimde bir yerlerde kaybettim. Cevapları ararken tüm evi dağıttım. Ama kapıyı çar-
pıp gitmek de kaygısı verilen tüm günlere ihanet gibi geliyor insana. İşin ucunda umut var
diye tüm bu kaostan karşı direniyorum ben. Annem dediği gibi "Nasıl sağ olursan öyle topla!"

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Baran Güzel

DARBE GİRİŞİMİ

Bir sürü ceset görüyorum. Yüzlerce kadın ve onlarca kız çocuğu kaldırımlarda minik tepeler oluşturmuş. Paramparça bedenlerinden sızan kan su olduklarından usulca akıp katılaşmış. Dizlerimin üzerine çokuyorum kustuktan sonra. Efraim başını avuçları arasına almış, hıçkırır hıçkırır ağlıyor. Çığlıklar, sirenler, megafonlardan çıkan tok erkek sesleri caddeyi dolduruyor. Feryat figan ağlayan adamlar ve oğlan çocukları telaşla birbirlerine bakıyor

"Kalk," diyorum Efraim'e. Doğrulup tozlanan pantolonumu silkeliyorum.

Başını avuçlarından kaldırıyor. Ellerine tanımayan gözlerle bakıyor bir süre. Titreyen parmaklarını zihin gücüyle hizaya getirmeye çalışıyor sanki. Bilekleriyle oturduğu kaldırım taşındangüç alarak kalkıyor robotik hareketlerle.

"Ayakkabılarına kanbulaşmış," diyor.

"Ha?"

"Nevin ne diye aramış?"

"Yukarıda gördüğümüz çocuk onunmuş, kurtarmamızı istiyor."

"Bir bu eksikti."

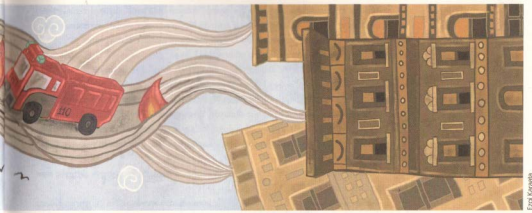
Yeniden öğütüp kusmaya çalışıyorum. Ağzıma mide asidinden başka bir şey gelmiyor. Bazı evlerden yükselen dumanlargo kyüzüne doğrunazlınazlı salınıyor, uzaktabaşka yerlerden de dumanların yükseldiğini fark ediyorum. Bir itfaiye arabası birbirine girmiş arabaların arasında çaresizce bekliyor.

"Önce bir yemek yememiz lazım, açık yer bulabilir miyiz?" diyor Efraim.

Aldırış etmeden yürütüyorum. Kendimi adayabileceğim bir amaca kavuşmuş olmanın huzuru var içimde şimdi. Nevin'i son bir kez göremeyeceğimi artık biliyorum. Onun saçlarını bir daha koklayamayacağımı, yumuşak yanaklarını ellerimin arasına alamayacağımı, kahn dudaklarını öpemeyeceğimi. Birbirimize sarıldığımız son anı düşünüyorum kaportasından dumanlar yükselen bir arabanın önünden geçerken. Neyse ki bir amacın var, diyorum kendi kendime. Bu amaca sıkıca tutunmalı, tüm varlığımı sarılmalıyım. Dünyanın sonu gelirken Nevin'den kalan son şeyi canım pahasına korumalıyım. Caddeyi arkada bırakıp sokağa girerken Efraim hızlı adımlarla yetişiyor bana. Bir cesedin ayağına takılıp düşüyor. Kaldırıyorum. Şimdi her şey o kadar hızlı ilerliyor ki, zamanın akışına yetişemiyormuş gibi hissediyorum

kendimi. Sokak lambaları havanın birazdan kararına baskıyaacağını işlemek için sarı yanıyor. Nevin'in canı için yaşadığı epurmanın önünde duruyordum. Sokakta çukur. Karanlık adam

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranterey.org>

Ezgi Karadağ

kadını gömmeyi başarmış. Şimdi etrafında başka cesetler de var ama onlara aldırış etmiyor. Parketaşlarını eski yerlerine dizmeye çalışıyor usulca. Göz göze geliyoruz. "Karım," diyor, "uç aylık hamileydi, dört yıldır çocuğumuz olmuyordu." Üzüldüğümü söylüyorum. Aslında hiçbir duygu hissetmiyorum ona karşı. Empati duygum çok yakın ilişkiler kurduğum insanlara karşı devreye girebiliyor sadece. Başkalarının acısını hiçbir zaman içselleştiremiyorum. Kimse benim acısını, sevincini paylaşmıyorum. Adam cebinden bir sigara çıkarıp yakıyor. "Öleceğini ikimiz de biliyorduk zaten," diyor. "Ama oğlumuzun doğmasını umuyorduk, bu kadar erken olmamalıydı." Adam sanki karısını değil de duygularını gömmüş. Ruhsuz bir ses tonuyla konuşuyor. Hava durumu hakkında bilgi veren bir spiker gibi çıkıyor sesi. "İsimim Muhsin bu arada," diyor. "Doktorum." Efraim'le ben isimlerimizi söylüyoruz. Memnun olduğumuzu belirtiyoruz. Efraim apartmanı gösteriyor bana

"Ne yapacağız?" diyor

"Gidip çocuğu alacağız," diyorum.

"Adam öylece verecek mi bize? Alın çocuğum sizin olsun mu diyecek?"

"Adamın ağzını burnunu kıracağız."

En son lisede kavga ettim. Yüzüm kanlar içinde kalmıştı. Karşımdaki izbandut herife tek bir yumruk dahi atamamıştım. Burnumdan çıkan çıt sesini, sağ gözümün ateşler içinde kalmadan önce kapandığını hayal meyal hatırlıyorum.

"İkimiz de kavga etmeyi bilmiyoruz," diyor Efraim. Muhsin mimiksiz bir yüzle bize bakıyor o sırada.

"Gel," diyorum apartmana doğru yürürken. Bütün zillere basıyorum, biraz bekledikten sonra kapı açılıyor. Merdivenleri hızla çıkıyoruz, "Yavaş lan," diye bağıyor Efraim. İkinci kattabir kapı açılıyor, yaşlıca bir adam. Önünden geçtiğimiz sırada korkuyla geriye çekiliyor. Nevin'in kapısını yumrukluyorum. Efraim turnaklarını kemiriyor, alındaki ter damlacıkları şırıpsırıp akıyor. Nevin'in kocası kapıyıhışımlla açıyor. Sertçe karşımsızdadıkiliyor.

"Ne var lan, yinemi siz?" diyor

"Nevin öldü," diyorum. "Badem'i benim almanı istedi."

Durduğu yerde yalpalıyor. Kocaman açılan gözleri çirkin kahkahasının ardından parıl parıl parlıyor.

"Bela mısınız lan siz?" diyor. "Defolun gidin buradan elimden bir kaza çıkmadan."

"Bak kardeşim, zorluk çıkartma. Çok sarhoşsun, içeriden buram buram esrar kokusu geliyor," diyorum. Durumun bir türlü düzeltilmesi için sakindüransee tellerimiyitremeye, dalgalarınp yükselemliyitremeye, bizzati ke sen de çocuğu bulduysen bir adamı değilim,

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Badem, babasının ardından kafasını uzatıp "Annem öldü mü?" diyor. İri gözlerinde, minik burnunda, kalın dudaklarında, esmer teninde Nevin'e benzer yanlar arıyorum hemen. Tıpkı annesi gibi dudağının kenarında bir et beni olduğunu görüncü afallıyorum.

Efraim, "Ölmede canım, seni ona götüreceğiz," diyor.

Ağlamaya başlıyor çocuk. Babası olacak adam, "Gir içeri," diye bağırıyor. Badem dire-tince suratına bir tokat atıyor. Şap sesi apartmanda yankılanırken kendimi tutamıyorum. Bir yumruk savuruyorum ama boşa gidiyor. Adam yana çekilince kolum havada asılı kalıyor. Bur-numa yediğim darbeyi görecektir zamanının olmuyor. Yere yığılırken Efraim adamın üzerine atlı-yor. Burnuna yediği kafa yüzünden geriye doğru düşüp merdivenlerde yuvarlanıyor. "Şimdi siktirin gidin buradan," diye bağırıp kapıyı hınçla kapatıyor adam. Burnumdan yükselen sıcak-lık yüzümün her yanına yayılıyor.

"Efraim iyi misin?" "Ahh," diye inliyor. Paramparça harflerle konuşmaya çalışıyor ama hiçbir şey anlamıyorum.

Bir savaştan çıkan iki yaralı asker gibi hiç konuşmadan apartmandan çıkıyoruz. Güneş iyiden iyiye batmış. Şimdi karardıkça karanar hava cesetlerin üzerini sessizce örtüyor. Sokak lambalarının ışığı katranlanmış kanların üstünde parlıyor, çarpık çurpuk gölgeler oluşt-u-rarak turuncu bir ağıda dönüşüyor. Başiboş köpekler eski çağlardan gelen bir sesle uluyor-lar köşe başlarında. Yol boyunca uzanan kadınların başlarında bekleyen erkekler Tanrı pause tuşuna basmış gibi donup kalmışlar. Kimse ağlayıp didinmiyor. Doktor olduğunu söyleyen adam bıraktığımız yerde kımıldamadan oturuyor. Kızı askerler tarafından öldürülen kadını hatırlıyorum. Savaşın bitmesini beklerken on gün boyunca kızını gömememiş, onu buzdola-bında saklamıştı. "Bu insanların bir an önce gömülmesi lazım," diyorum, büyük bir sırrı açık-lar gibi sessizce. Burnumdan sızan kanı elimin tersiyle silip bir sigara yakıyorum. Efraim'e de uzatıyorum bir tane. Alıyor ama yakmıyor.

"Cesetler gömülmezse korkunç bir hastalık yayılacak," diyor Muhsin korkuyla.

"Az önce haberlerde izledim, sabahtan beri 3 milyardan fazla kadın intihar etmiş."

"Sağ kalan kadın yok mu?" diyorum.

"Sağ kalan kadınların bilmem ne merkezine bildirilmesi gerekiyormuş, ama henüz her-hangi bir bildirim olmamış."

"Nasıl gömeceğiz bu kadar kadını?" diye soruyor Efraim.

"Bilmiyorum," diyor Muhsin

"Ama çok geçmeden büyük bir salgın başlar hepimiz telef oluruz."

Yaşam denen şeyin birileri tarafından hâlâ değerli olması beni şaşırtıyor. Muhsin bir-kaç saat önce karısını ve doğmamış çocuğunu kaybetti ama ölmekten korkuyor. Yaşama sıkıca tutunmaya çalışıyor. Belki yarın sabah uyandığında hiçbir şey olmamış gibi çay demleyecek. Dolaptan kahvaltı kaplarını çıkarıp masanın üzerine dizecek, yumurta pişirecek, ıstahla yiye-cek. Yuh ulan yuh, diyorum kendi kendime, yumurta pişirme bari.

"Sizi kim dövdü böyle?" diyor bir sürü sessiz kaldıktan sonra

Sorusu burnumu sızlatıyor. Unuttuğum ağrı tekrar yüzümün ortasına oturup bağdaş kuruyor. Olanları bezgin anlatıyorum. Tek kelime cevap vermiyor. Sigara üstüne sigara içi-yoruz kanın konusunu bastırmak için. Hava iyiden iyiye kararıyor. Ambulans ve itfaiye sirenleri yorgun düşüp susuyor. Evlerden yükselen dumanlar karanlıkta koyu lekeler bırakarak yük-seliyor.

"Şimdi ne yapacağız?" diyor Efraim. "Herif bizi biçti, çocuğu hayatta alamayız."

"Bekleyeceğiz," diyorum. "Badem'i o piçe bırakmam."

Bütün camilerden aynı anda sala sesleri yükseliyor. Ara verilmeden sabaha kadar tek-rar ediyor. Salalar, Tanrı'nın dibe girisini, diyanet işleri tarafından böyle engellenmeye çalış-ılıyor demek.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://ranterey.org>

Deniz Barut

SELAM

Selam, düşünüp de söyleyemeyenler, söyleyip de duyuramayanlar, duyup da anlamayanlar, anlayıp da anlamazdan gelenler. "İnşallah canım, hayırlısı" cılar, empati isteyip empatik olamayanlar. Çiçeği çok sevip evdeki vazoya tıkıştırırlar. Kalın kitapları okurken sıkılanlar. Masadaki hesabı sekize böyenler. Mezarlıkta huşirdayan okalıptüs ağaçlarının huzur veren sesi, kızgın zeytinyağında öldürdüğünsarınsağın can alıcı kokusu...

Hassas yanını bulup karşısındakinin çekinmeden sömürenler, çok iyi "sömürmeyen" süsü verenler.

Herkes asma dalındaki üzümü yerken incecik filizinin tadına bakanlar. Kendi yavrusunu sakınıp başkalarınınkini görmezden gelenler

Hakkı olduğu hâlde özür dileyenler, buna mecbur bırakanlar. Geceleri uyuyamayanlar, sabahları kalkamayanlar, her şeye rağmen horul horul uyuyanlar... Her daim gülümseyenler. "Merhaba desene teyzene," diyenler, "Amasen söyletince ben söylemişolmuyorum," diye düşünenler

Bfr köşeye saklayıp yüreğinde hissettiklerini çıkarmaya korkanlar, çıkarınca kullanılacak sananlar. zKorkuyla yaşayıp

anı kaçırınlar. Herkesi kötü kendini iyi sananlar, kötü sanmanın kötülüğüne inanmayanlar. Aslında yalancı

kendinin yapması gerekeni başkasından beklediğini bilmeyenler

Beş sene sonrasının yaz tatilini planladığı içi içi huzur dolanlar, yarın ne yapacağını bilmeyenler. Her şeyi bilenler, bilip de asla paylaşmayanlar. Lafta sınavı geçip icraatta evde kalanlar, "Sorun değil dert etme," diyenler.

Sahici gülen, içten dinleyen, göz göze gelmekten korkmayanlar, başkasının dertlerini dinler gibi yaparken "iyi ki bende yok," diye düşünenler. Herkesle iyi geçinmenin başarı olduğunu sananlar, sevmediğini cesurca belli edenler. Yalan söylemeyi zekalarıyla eş tutanlar, yalanına kendini inandırılanlar.

"Ben her zaman buradayım, susmaya da varım," diyenler. Başkasının rotasına kapılıp gidenler, kendi yolunun kılavuzu olanlar, kaçarken bulunmak isteyenler... Hiçbir zaman hiçbir şeyi fark etmeyenler, tesadüflere inananlar. Sevmeyi sevenler, tüm kalbimle diliyorum ile başlayıp canım diye bitirenler, dostlar.

Su gibi akıp geçen seyircisi olduğumuz zaman, yedi milyar insandan her biri...

Varız, aynı zaman diliminde, aynı havayı soluyoruz.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Nazlı Başaran

SOKAK AĞZI

Ben dünyayı yeşil görsem sana derim ki;
"Sevdiğim bu dünya yeşil görmüyor musun?"

Sen başını kaldırır ve bakarsın

"Sevgilim, bulutlar ne biçim de yeşil!"

Ortası kırık beyaz bir gençliktir şimdi akşamlar

İnanır mısın yine de bir hamak huzuru çökmüş üzerimize
hamak huzuru bu başıboş serseriliği temsil eder

Oyle bir uzatmışım ki göğsümü göğsüne
nefesini keser

ama senin gıcırıcık maz

çünkü iyiler hep böyle gülümser

İyi demişken, bu şarap iyidir.

Bu adam iyidir.

Bu kadın kimdir?

Bu insanlardırı midir?

"Taşlık yerde denize girilmez!"

Üzümden hallice bir keder

dalgı sesi gibi mırıldanan şu sinekler

kocabir yaz, sonbahara dönüyor

Sevdiğim, bu kasabanın ışıkları akşam dokuzda söner,

Dizinin dibinde kök saldı ağacım

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

zeytin dalını saçıma takmıştın

bak yine kafamda türlü türlü katarsisler

Kafanı hafif sağa çevir,

su atıyorlaryangınımına

ben bu şarkıyı daha önce bir yerde duymuştum

ama senin sesin hepsinden güzel

Arkası yarın hikâyeleri

tam dokuz seneyi geçti

O zamanlar köyde bir radyo vardı

teyzemoradan biliyor o şiiri.

Söndürdüler sanıyorlar

aklımıniçini

kim bilebilir ki bir insanın

bir insana, bir mevsimlik de olsa

bir kereye mahsus sevgisini?

Ah bu şiddetli yağmur

kıvrılarak aramıza giriyor.

Kapı pencere açık kalsın

gönül rayına, sen yanıma,

bu sözler yoluna,

emipim bir verlerde işler yoluna giriyor

ya da bitili.

KAFKADÜKKÂN

KAFKAOKUR dergisi ürünlerine

www.kafkadukkan.com

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

adresinden ulaşabilirsiniz.

Her Şey Nasıl Oldu

Irena Dousková

"Pazartesi sabahı Zákopy'den ayrılırken büyükbabam her zamanki gibi bizi yolcu etti ve her zamanki gibi ağladı. Neden böyle yapıyor bilmiyorum, bir haftaya kadar döneceğimizi biliyor oysa ki. Büyükbabam herhangi bir şey için gözyaşlarına boğulabiliyor ve bu beni sinirlendiriyor çünkü onun gözyaşlarını gördüğümde ben de ağlamaya başlıyorum. Büyükbabamdan başka hiçbir yetişkin adamın ağladığını henüz görmedim. Rezillikten sayılıyor mu gerçekten bilmiyorum. Ben olsam birileri güler diye utanır ve korkardım. Bana bir şey olduğu zaman, hiçbir sorun yokmuş gibi, tıpkı Bay S. Gururdu gibi yani Pepa'nın bana olmamı söylediği gibi güçlü davranıyorum."

"Sık sık Bay S. Gururdu da acaba bir komünist mi diye merak ediyorum. Hakkında hep şiir dinletisi düzenlendiğine göre belki de öyleydi. Eğer öyleyse çok yazık olur, feci derecede hoş biri olduğunu düşünüyorum çünkü. Ve henüz S.Gururdu'nun gerçekte kim olduğunu bilmiyorum, okulda onunla ilgili hiçbir şey öğrenmedik. Winnetou gibi cesur bir Kızılderili olabilir, buna kanaat getirdim. 'Ve S. Gururdu direndi ve yalan sözlerle ağzını ya da yüreğini lekelemedi.' Ne de olsa böyle laflar büsbütün Kızılderili. Muhtemelen Julius Fučík ya da Maruška Kudeříková gibi biriydi ama ne fark ederdi ki. Kesinlikle bir kahramandı o."

“

Genç kahramanım Helena Součková'nın hikâyesi siyasi hicivden ya da geçtiğimiz yüzyılın son yarısının panoramik bir incelemesinden çok, basit gündelik hayatlarımıza dair her şeyin bir yansıması. Hoşunuza gitse de gitmese de bütün eğlenceleri ve dertleriyle çocuklar, tümüyle anlamlarının pek de beklenmediği yetişkin davranışlarının iyi ve kötü etkisi altındadırlar. Öte yandan, etraflarında olan biteni çevrelerindeki yetişkinlerin tahmin edebileceğinden ya da kabul etmeye istekli olabileceğinden çok daha isabetli olarak algılayabilir ve teşhis edebilirler.

Düşüncem şuydu ki, kasvetli 1970'ler dönemindeki (çekoslovakya) bir çocuğun dünya algısıyla yetişkinlerinki arasında gerçekleşen bir yüzleşme, hepimizi söylemek isteyebileceğimizden çok daha fazla etkilemiş bir dönemin bütünüyle olağan bir portresinden çok, trajikomik halini bir yazar olarak sunmama fırsat verebilirdi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Irena Dousková

”

Büyük Ekim Devrimi yıldönümü,
yakılarak öldürülen Jan Hus,
cesur bir Kızilderili olması muhtemel Bay S. Gururdu,
işini kaybeden tiyatrocular,
pencereden atlayan kadın,
öldürülen büyükanne ve daha fazlası..

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

cumarteskıtap

cumarteskıtaplıgı

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>